

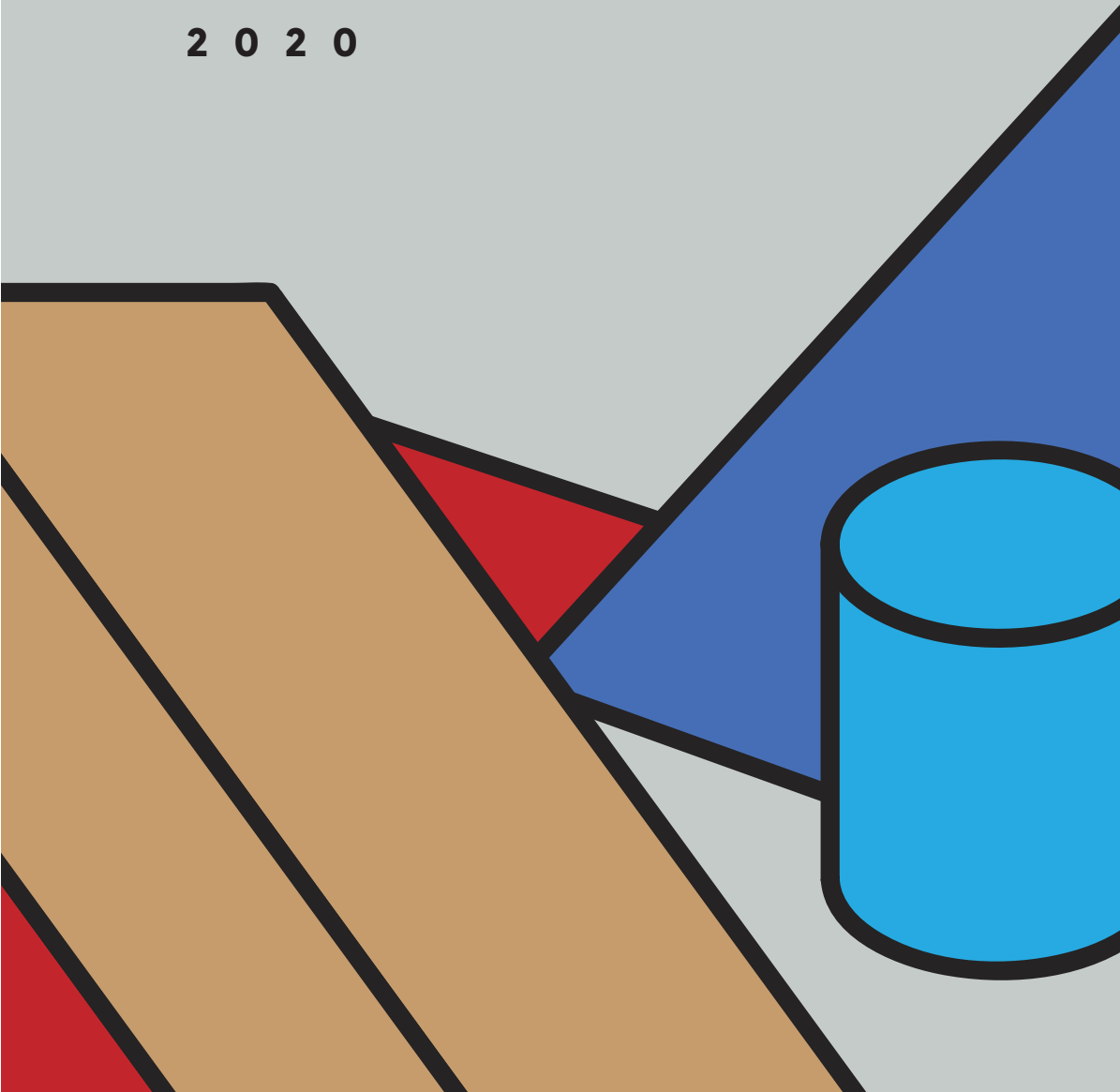
O K U L A İ L E

B İ R L İ Ğ İ

Z İ R V E S İ

2 0 2 0

önder¹⁹⁵⁸
İMAM HATIPLİLER DERNEĞİ

Okul Aile Birliği 2020

Evde ve Okulda Ailenin Eğitim S¼recine Nitelikli Katkısı

ÖNDER Adına İmtiyaz Sahibi

Kamber al

Yayına Hazırlık

ÖNDER Basın-Tanıtım Komisyonu

ÖNDER Okul Aile Birliği Komisyonu

Grafik Tasarım

ÖNDER Basın ve Tanıtım Komisyonu

Enes Malik KILIÇ

Baskı

İstanbul, 2020

İletişim

Akşemseddin Mahallesi, Şair Fuzuli Sokak, No: 22

34080, Fatih-İstanbul

0 212 521 19 58

www.onder.org.tr

@onderihl

@onderokulaile

O K U L

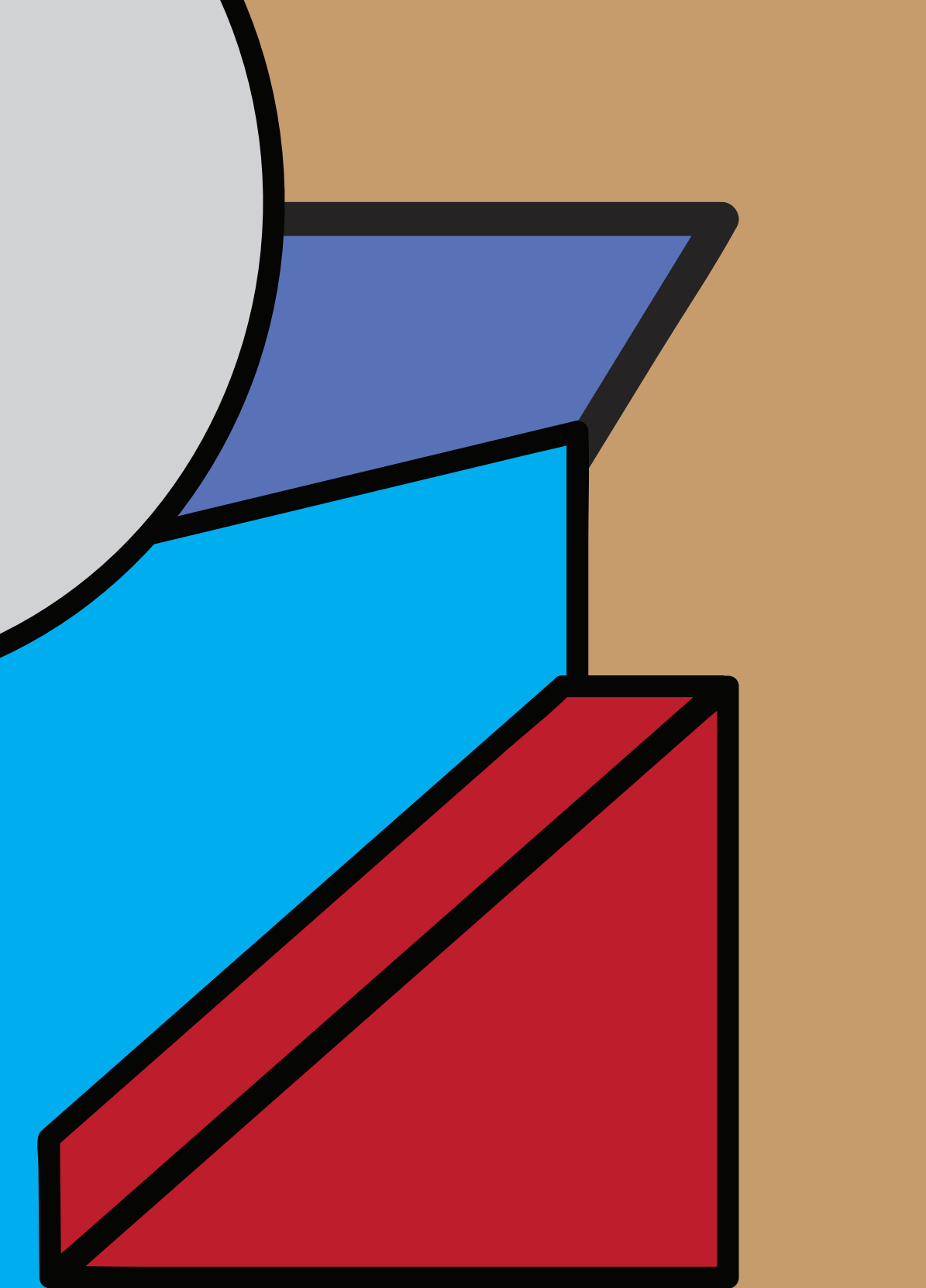
A İ L E B İ R L İ Ğ İ

Z İ R V E S İ

2 0 2 0

**EVDE VE OKULDA
AİLENİN EĞİTİM SÜRECİNE
NİTELİKLİ KATKISI**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM • 6

1. OTURUM • 28

2. OTURUM • 54

SONUÇ BİLDİRGESİ • 92

TAKDİM

Değerli Aileler

ÖNDER Okul Aile Birliği olarak her sene düzenlediğimiz Okul Aile Birliği Zirvesi'nin üçüncüsünü Okul Aile Birliği Zirvesi 2020 başlığıyla gerçekleştirmiş bulunuyoruz.

Birbirinden değerli konukların katıldığı ve önemli bilgilerin aktarıldığı bu programın daha çok aileye ulaşması açısından zirveyi sizler için yazılı bir doküman şekline getirdik.

Her zaman en önemli yere sahip olan aile yapımızın son zamanlarda daha da önem kazandığını görüyoruz. Bu sebeple, iman, irfan, fazilet ve bilgi ile donanmış; karakterli, ahlaklı, kişilikli, vatanına, milletine ve dinine sahip çıkan, dahası bunları yücelt-

mek için tüm imkanlarını seferber eden bir gençliğin aile-okul ve sosyal çevre birlikteliği ile mümkün olduğuna inanıyoruz. Halkımızın imam hatiplere teveccühünü hak edecek şekilde çalışmalar yaparak ülkemizin maddi-manevi kalkınmasına katkıda bulunmak durumundayız. Kadim geleneklerimizin ışığında geleceğimizi her alanda inşa etmek için gece gündüz gayret göstermeliyiz.

Emeği geçen herkesten Allah (cc) razı olsun. Bu eseri cami-amıza sunmaktan ÖNDER Okul Aile Birliği Komisyonu olarak mutluluk duyuyoruz.

Emrah Baranoğlu

ÖNDER Genel Başkan Yardımcısı

Okul Aile Birliği Komisyon Başkanı

OKUL

AİLE BİRLİĞİ

ZİRVESİ

2020

**EVDE VE OKULDA
AİLENİN EĞİTİM SÜRECİNE
NİTELİKLİ KATKISI**

EMRAH BARANOĞLU

ÖNDER GENEL BAŞKAN YARDIMCISI

Değerli Kaymakamım, Değerli Belediye Başkanım, Değerli Milli Eğitim Müdürlerimiz, Değerli Okul Müdürlerimiz, Değerli Okul Aile Birliği Başkanlarım ve Değerli Okul Aile Birliği Üyelerim; hepinizi okul aile birliği gönüllüleri adına saygı ve sevgi ile selamlıyorum. Allah'ın rahmeti, bereketi, ihsanı ve ikramı hepimizin üzerine olsun. Çok Değerli Katılımcılar, Eğitim Gönüllüleri, Okul Aile Birliği Zirvesi 2020 Programına hepiniz hoş geldiniz.

Vazifemiz; nitelikli bir yenilikle eğitime katkı sağlamak, imam hatip okullarında eğitimin kalitesini arttırmak, geleceğe güvenle bakan pırıl pırıl nesiller yetiştirmektir. Zaten bizim de okul aile birlikleri ve eğitim camiası olarak en büyük vazifemiz budur. Yavrularımıza, geleceğimize iyi bir nesil, iyi bir ortam sağlamak. Gençlerin ülkesine, milletine değer katacak bir nesil olmaları için ortaya koyacağımız sosyal ve kültürel faaliyetler

bu açıdan çok önemlidir. Çok yoğun faaliyetlerle gençlerimizi desteklemek arzusuyla hareket etmek yerine belli başlıklar altında, nitelikli ve hedefe götürücü etkinliklerle eğitim sürecine destek vermemizin daha etkili olacağına inanıyoruz. İman, irfan, fazilet ve bilgi ile donanmış; karakterli, ahlaklı, kişilikli, vatanına, milletine ve dinine sahip çıkan, dahası bunları yüceltmek için tüm imkanlarını seferber eden bir gençliğin aile-okul ve sosyal çevre birlikteliği ile mümkün olduğuna inanıyoruz.

Bugün aslında sadece sorunlarımızla değil, yapılan güzel uygulamalarımızla birlikte farklı bir bakış açısıyla bakmaya çalışacağız. Bu yüzden çok değerli konuklarımız ve konuşmacılarımız programımızda yer alacak. Sizler gibi değerli akademisyenlerimiz olacak. Kıymetli vakitlerini ayırarak buraya geldiler. Hepsine sizler adına ve Okul Aile Birliği Komisyonu adına bir kere daha teşekkür ediyorum. Kalıpların dışında, basit ve sade, bakmaktan ziyade bugün görmeye çalışacağız. Bu Okul Aile Birliği Zirvesinin çözüm üreten, geliştiren ve iyileştiren bir program olacağına olan inancımızla birlikte Önder Okul Aile Birliği Komisyonu adına katılımlarınız için bir kez daha teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun, Allah razı olsun.

KAMBER ÇAL **ÖNDER GENEL BAŞKANI**

Selamünaleyküm, Sayın Bakanım, bize ev sahipliği yapan Değerli Belediye Başkanım, Sayın Kaymakamım, Değerli Okul Müdürlerimiz, Değerli Okul Aile Birliği Başkanlarımız, ÖNDER İmam Hatipler Derneğinin Değerli Teşkilat Mensubu Kardeşlerim, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biz ÖNDER İmam Hatipliler Derneği olarak okullarımızın gelişimine katkı sağlayan çalışmalar yapıyoruz. Bu çalışmaların içerisinde belki de en çok önemseydiğimiz, en çok gelişimi için çalıştığımız, kaygı duyduğumuz ve gelişiminden dolayı da büyük mutluluk duyduğumuz alanlardan biri de okul aile birliği çalışmalarıdır. Tüm okulları da içine alarak baktığımızda, maalesef okul aile birliği kavramı, Türkiye’de çok anlaşılır ve kabul görür bir kavram değil. Aslında iyi organize olmuş, birlikte çalışma kültürünü geliştirmiş, okul aile birliklerini iyi geliştirmiş okullara örnek olarak baktığımızda; okulları nasıl farklılaştırdığını, nasıl geliştirdiğini, eğitim ve iklim anlamında okulları nasıl farklı noktalara taşıdığını görmemize rağmen okul aile birliği konusunda zorlanıyoruz.

Bir sivil toplum kuruluşu olarak bizi motive eden taraflardan bir tanesi şu; Türkiye’de okul aile birliği kavramını önceleyen, gelişimine katkı sağlamaya gayret eden, bunun farkındalığını ortaya koymaya çalışan ve mücadelesini veren ender kuruluşlardan bir tanesiyiz. Ve gelişimini sağladığımız okul aile birliklerimizi gördüğümüzde büyük mutluluk duyuyoruz.

Bunun verdiği motivasyonla ÖNDER camiası olarak okul aile birliğini geliştirmek için büyük gayret gösteriyoruz. Bu dönemde de Okul Aile Birliği Komisyonumuz, Değerli Başkanımız Emrah Başkanın önderliğinde gayet ciddi çalışmalar yapıyor. Öncelikle okul aile birliklerinin seçimi noktasında gayret gösteriyor, sonrasında okul aile birlikleri nedir, ne yapar, ne yapmalı, nasıl katkı sağlar konularıyla ilgili farkındalık seminerleri ile bu alana katkı sunmaya çalışıyor. Ve zirve yaparak da bu konuyu taçlandırıyor. Devam eden süreçte de tüm Türkiye’de, öncelikle imam hatip liselerinde, sonrasında da diğer okullarda okul aile birliği kavramının gelişmesi ile ilgili çalışmalar yapıyor.

Bu çerçevede komisyonumuza, başkanımızın önderliğinde yaptıkları çalışmalar için teşekkür ediyorum. İnşallah ülkemizde idealize ettiğimiz o üçlü sacayağının en önemli ayaklarından biri olan ailenin de kendi çocuklarının gelişimi için katkı sağlayan çalışmalarını yapmasına vesile olur. Biz, ailelerin destek olması, hevesli olması, motive olması ve bu çalışmalarını geliştirmesini sağlaması için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Okul Aile Birliği Zirvemizin gerçekleştirilmesinde bize desteği olan değerli Belediye Başkanımıza tekrar teşekkür ediyorum. Organizasyonumuzu yapan ekibimize teşekkür ediyorum. Bizi kırmayıp buraya kadar gelen öncelikle Sayın Bakanımız ve Sayın Misafirlerime tekrar teşekkür ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

HİLMİ TÜRKMEN
ÜSKÜDAR BELEDİYE BAŞKANI

Saygıdeğer Başkanlarım, Sayın Kaymakamım, Çok Kıymetli Hocalarım, Değerli Misafirler, Hanımefendiler, Beyefendiler; hepinizi hürmetle, muhabbetle selamlıyorum, hayırlı sabahlar diliyorum. Bu güzel toplantının Okul Aile Birliği Zirvesinin hayırlı olmasını Cenabı Allah'tan niyaz ediyorum. Bu önemli çalışmayı tertip eden ÖNDER İmam Hatipliler Derneği'ne, Sayın Başkanımızın şahsında emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Bugün burada aslında çok önemli bir konuyu masaya yatıracağız. İşin uzmanları, hayatını bu işe adanmış hocalarımız, eğitimcilerimiz, ailelerimiz konuyu enine-boyuna tartışacak. Önemli bir konu, asla ötelenmemesi gereken milli bir meseleyi konuşacağız bugün. Bizim eğitim politikamız iki önemli temele dayanıyor. Birincisi; geleneklerimiz ve bu gelenekler kısmının önemli başlığı da aile diye düşünüyorum. İkincisi; bilimin çizdiği yol. Bu iki membadan kaynaklanan eğitim politikalarımız, asla her iki kaynağın çatışması ile yürüyemez, beslenemez. Her iki

kaynağın birbirinin eksikliğini tamamlayarak yürüdüğü bu yolculukta başarıya ulaşacağımıza inanıyorum.

Gençlerimiz bizim her şeyimiz. Her şeyimiz kavramını klasik olarak söylemiyorum; gerçekten her şeyimiz. Bugün Türkiye’de başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere 2023, 2053, 2071 Türkiye’sinden bahsedebiliyorsak gençlerimize ve çocuklarımıza güvendiğimiz için bahsediyoruz. Ve bu güvenimizi de sağlam temellere oturtan paradigma eğitimidir. Dünya çok hızlı değişiyor, bizim de eğitim politikalarımızın değişmesi gerekiyor. “Eti senin kemiği benim” mantığı ile bu işler olamayacağı gibi “Bu çocuktan adam olmaz” mantığı ile de olmaz. Gençlerimiz çok değerli, çok önemli ve her şeyimiz diyorsak onlarla ilgili bu anlayışın da yanlış olduğunu söylememiz lazım.

Değerli Dostlarım, eğitim meselesi sadece Milli Eğitim’in de meselesi değil, ailenin de meselesi değil. Ama her iki kurumun da vazgeçilmez. Çift kanatlı bir kuş gibi her iki kurumumuz el ele, gönül gönüle vererek yüksek tepelere, platolara ulaşmanın mümkün olduğunu bilmek durumundadır. Aile kurumunun görevini başka hiçbir kuruma ciro edemeyiz. Sabah

evde anne-baba çocuğuna sırtına okul çantasını verip evden çıkardığında her şey bitti sanmamalı, aslında her şey o anda başlamış durumda. Bu toplumda aileler, anneler, babalar en değerli varlıklarını öğretmenlerinden, hocalarından başka hiçbir yere emanet etmez. Dolayısıyla hocalarımız da ailenin biricik yavrusunu emanet almanın sorumluluğunu üzerinde iliklerine kadar taşımak zorundadır.

Bizler Üsküdar ölçeğinde Sayın Kaymakamımız, Milli Eğitim Müdürümüz ve bendeniz her pazartesi bir okulumuzun bayrak törenine gideriz. Altı yıldır hiç aksatmadan gidiyoruz. Okul aile birliklerimiz, okul idarelerimiz, öğretmenlerimiz ve bizler okulumuzun bir eksiği-gediği, yanlışı ya da ihtiyacı neyse onu yerinde görüyor ve okulumuzla ilgili çalışmalarını birlikte yürütmeye gayret ediyoruz. Bu çalışma çok da verimli oluyor, inanılmaz güzel sonuçlar alıyoruz. Çünkü bu çalışmada topyekûn bir seferberlik var, bir el birliği var, gönül birliği var. Dolayısıyla ailelerimiz, eğitim camiamız, başta Milli Eğitimimiz olmak üzere sivil toplumumuz, hayırsever iş adamlarımız, kanaat önderlerimiz kısaca toplumun her kesimi bu işin içerisinde olmak durumundadır. O yüzden bu günkü çalışmanın çok önemli olduğuna inanıyorum ve bunun çıktılarını da merak ettiğimi özellikle ifade etmek isterim.

Bazı şeyleri cesurca konuşmak ve gündeme getirmek gerekiyor, hele konu eğitimse, gençlerimiz, çocuklarımız ve geleceğimizse her zamankinden daha cesur olmak durumundayız. Biraz önce burada bir video izledik. Ehliyet ve liyakatten bahseden bir video. Özellikle eğitim meselemizde bu konunun da çok önemli olduğuna inanıyorum. Okullarımızda, kamu kurumlarımızda ehliyet ve liyakatin çok önemli bir husus olduğunun altını çizen bir çalışmaydı, tebrik ediyorum. Hepinize bu güzel programa geldiğiniz için teşekkür ediyorum. Bu güzel programa ev sahipliği yapmanın mutluluğunu yaşıyorum. Kaldı ki, Üsküdar'ımız

bir ilim-irfan şehri. Bu çalışmanın da olacaksa en güzel yerinin Üsküdar olduğuna inanıyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hayırlı çalışmalar, başarılar diliyorum.

MURAT SEFA DEMİRYÜREK ÜSKÜDAR KAYMAKAMI

Sayın Bakanım, Bakanlarım, Sayın Belediye Başkanım, Kıymetli Genel Başkanım, İl Müdürümüz, Değerli Konuklar, Değerli Misafirler; bir ilim-irfan şehri olarak az önce Sayın Başkanımızın söylediği ve tanımladığımız ve bu misyon çerçevesinde çalışmalarımızı sürdürdüğümüz Üsküdar'da böylesi bir zirveye Sayın Bakanımızın da teşrihiyle ev sahipliği yapmanın memnuniyeti ve sevinci içerisindeyiz. Bu duygu ve düşünceler ile hepinizi saygı ve sevgi ile selamlıyorum, hepiniz hoş geldiniz.

Çok netameli, önemli bir alan bu alan. 2006 yılında çıkarılan yönetmelikten sonra nispeten bir düzene kavuşmuş bir alan

ama bazen varlığı mı dert, yokluğu mu dert tartışmalarını da maalesef yapmak zorunda olduğumuz bir alan. ÖNDER'in bu alanı çok isabetle seçtiğini ve böylesine bir zirveye konu ettiğini memnuniyetle müşahade ediyorum. Şöyle ki; bizim 94 bin 751 öğrencimiz var. Bu, Anadolu'da bir il nüfusuna tekabül eder. İstanbul'da 3 milyon 200 bin civarında öğrenci var. Bu, birçok Avrupa ülkesinin, küçük küçük ülkelerin nüfusundan fazla. Tabi bunların meydana getirdiği müthiş bir ekonomi de var. Bu ekonominin de hayırlı amaçlar doğrultusunda doğru yönetilmesi, doğru idare edilmesi gibi bir zaruret var.

Baktığımızda okulların servisleri, kantin işletmeleri, doğrudan okul ekonomisinin içerisinde yer alan diğer alanların okul aile birlikleri tarafından idare edildiğini görüyoruz. Bu idarenin doğru amaçlarla okulun menfaatleri doğrultusunda yapılması büyük önem arz ediyor. Ve bu doğru yönetimin de en temel ilkelerinden biri kuralların doğru koyulması. Başlangıçta oyunun kurallarının doğru belirlenmesi, aktörlerin oynayacakları rollerin sınırlarının doğru belirlenmesi önemli. Okul aile birliğinin misyonunun nerede başlayacağı, görevinin ne şekilde cereyan edileceği, hangi şartlar altında icra edileceği...Ve bir fahri kurum olan okul aile birliğinin bir profesyonel idare olan okul yönetimi ile ilişkilerinin ne çerçevede yürüyeceği, bunun da doğru belirlenmesi gerekiyor.

Okul yöneticilerinin okul aile birlikleri ile olan ilişkilerinde onları kendi amaç ve menfaatleri doğrultusunda değil okulun amaç ve menfaatleri doğrultusunda yönlendirmesi hayati öneme haiz. Okul aile birliklerinin de fahri görev icra ettiklerini unutmadan, okuldaki profesyonelleri kendi çalışanları olarak görmemeleri lazım. Diğer benzer bir alan cami dernekleri. Geçen hafta Diyanet İşleri Başkanımız burada idi. Kendilerine arz etme fırsatı buldum. Okul aile birlikleri konusundaki düzenlemeye benzer

bir düzenlemenin behemehâl müminler arasındaki tartışmalara mahal vermeksizin, fitnelere mahal vermeksizin cami dernekleri konusunda da yapılması gerekir diye düşünüyorum. Cami derneklerinde görevlerin nerede başladığını, nerede bittiğini ve camilerdeki görevlilerle münasebetleri hangi çerçevede yürüteceklerinin de yine okul aile birliği mevzuatına benzer bir çerçevede düzenlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bu salonda da bu zirvenin icra edilmesi manidar. Burası bir nikâh salonumuz. Sayın Başkanımızla beraber kadrolu nikâh şahidi olarak çok nikâha katıldım. Burada sizleri de misafir etmekten ayrıca memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek isterim. Sayın Bakanımıza, Başkanlarımıza teşekkürlerinden dolayı teşekkürlerimi arz ediyorum. Hazirunu sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

ZEHRA ZÜMRÜT SELÇUK

AİLE ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANI

Çok Kıymetli Bakanım, ÖNDER'in Değerli Başkanı, Kıymetli Dernek Mensupları, Değerli Öğretmenlerimiz, Velilerimiz, Sev-

gili Öğrencilerimiz, Değerli Basın Mensupları; öncelikle hepinizi saygı, sevgi ve hürmetle selamlıyorum. Böylesine anlamlı bir organizasyonda davetleri için başta Sayın Başkan olmak üzere tüm ÖNDER mensuplarına da teşekkür ediyorum. Okul Aile Birliği Zirvesinin üçüncüsünde sizlere hitap ediyorum. Geçen sene de buradaydım. Zirvenin verimli geçmesini, neticesinin hayırlı olmasını Rabbimden diliyorum. İmam hatiplerin ihyasında imzası olan Başbakan Adnan Menderes'i, Milli eğitim Bakanı Tefvik İleri'yi ve bu okullarda yetişen nesillerde emeği olan tüm hocalarımızı da bir kez daha şükranla ve rahmetle anıyorum.

Bu salona baktığımızda kendisini insan yetiştirmeye adanmış birbirinden değerli öğretmenlerimizi ve çocuklarımızın geleceği için varını yoğunu ortaya koymaya hazır ebeveynlerimizi görmekteyiz. İmam hatip okulları milletimizin teveccühü ile yetmiş yıldır türlü baskılara, aleyhte kampanyalara rağmen dimdik ayakta duruyor hamdolsun. İmam hatip okullarımız bir maarif yuvası haline gelmiş durumdadır. İlk kuruluşlarından bu yana da Milli Eğitim Bakanlığımıza bağlı devlet okulları olarak faaliyet göstermektedir. Buna rağmen bir süre bildiğiniz gibi mezunlarının üniversiteye giremedikleri, girmelerinin önünde engeller oluşturulduğu dönemler yaşadık. 28 Şubat postmodern darbe döneminde kesintisiz 8 yıllık eğitim adı altında imam hatiplerin orta kısımları külliyen kapatıldı. Bu süre zarfında birçok engellemelerle karşılaştık.

Hamdolsun 2002'den itibaren iktidarlarımız döneminde imam hatiplere yönelik ayrımcı uygulamaları kaldırdık. Ve bugün anne-babalar çocuklarını istedikleri okula gönderebiliyorlar. Biz istiyoruz ki, eğitim ve ilim yarışında tüm çocuklarımızı, ailelerimizi ve okullarımızı destekleyebilelim. Dini terakkiye mani gören anlayış, imam hatip mezunlarını hayatın diğer alanlarından da koparmaya çalıştı. O yüzden biz diyoruz ki, imam hatip

İseliler derneğimizin adının ÖNDER olması boşuna değil. Zira imam hatip lisesi mensupları hali ve tavrı ile olgun, kişiliği ve karakteri oturmuş, hayatın içinde insanlara örnek ve önder olmak durumundalar. Ve biz bütün çocuklarımızı bu ideale göre yetiştirmeyi hedefliyoruz.

İmam hatip liseleri deyince elbette dört duvar bir çatının ötesinde çok daha fazlasını anlamaktayız. Çünkü bu okulların harcı, bismillah denilerek karıldı. Her tuğlası bismillah denilerek konuldu, yine bu okullar milletimizin desteği ile inşa edildi. Hayatı boyunca imam hatipli olmakla iftihar eden Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bu yuvada aldığı terbiyeyi şu şekilde ifade ediyor: “Bu çatı bize dürüstlüğü, samimiyeti, hasbiliği, diğerkâmlığı, ülkesine-milletine ve bayrağına yürekten bağlı olmayı öğretti. Biz bu okullarda mücadeleyi, sabrı, dirayeti, cesareti öğrendik. Yine biz bu okullarda ahlakı, dayanışmayı, sadece varlıkta değil yoklukta da ekmeğimizi muhtaçlarla paylaşmayı öğrendik.” Dolayısıyla biz de bu ideallerle yeni nesilleri, geleceğimizi, yarınlarımızı yetiştirmek durumundayız.

Bugün biz insanın ana rahmine düştüğü andan itibaren başlayan ve ölümüne kadar devam eden eğitimi ve bu sürecin en etkili unsuru olan aileyi konuşmak üzere buradayız. Çocuklarımızı konuşmak, aslında yarınımızı konuşmaktır. Hepimiz çocuklarımızın vatana, millete hayırlı evlatlar olarak yetişmesini arzuluyoruz. İlim ve irfanla donanmalarını, okuyan, akleden, düşünen bireyler olmalarını istiyoruz. Ülkemize, milletimize hayırlı olsunlar istiyoruz. Bütün emeklerimizi, gayretlerimizi de bu yönde harcıyoruz. Ve biliyoruz ki bir anne-baba olarak, bir veli olarak çocuğumuzu okula kaydettirdiğimizde, onu teslim ettiğimizde görevlerimiz bitmemeli. Bundan sonrası ile devlet uğraşsın, bakanlar uğraşsın, okulda öğretmenleri ne gerekiyorsa yapsın diyerek işin içinden sıyrılamayız. Bizler biliyoruz ki kişisel özellikler, bireysel farklar,

yerel şartları mutlaka göz önünde tutmalıyız. Fakat daha ziyadesiyle okul ile aile arasındaki enerjiyi sağlamak zorundayız. Biz ülkemizin de toplumumuzun da çok hızlı değiştiği, dönüştüğü dönemden geçiyoruz.

Bugünün çocukları 2000’li yıllarda doğdular, bu yılların öncesini bilmiyorlar. İnternet çağı olmadan yaşayamıyorlar ve dolayısıyla son dönemde yapılan çalışmaların içinde büyüyerek geliştiler. Biz son 18 yılda sosyal güvenlikte, sosyal hizmetlerde, sosyal yardımlarda reform niteliğinde dönüşümleri başarı ile gerçekleştirdik. Tüm bunların yanı sıra biliyoruz ki, toplumsal hayatta da ciddi değişimler yaşıyoruz.

20 yıl öncesi ile karşılaştığımızda nüfus artış hızımız azalmış durumda, yaşlı nüfus artıyor. Bir taraftan köyden kente göç hız kesmeden devam ederken bir taraftan da kentsel dönüşüm projeleri ile şehirlerimizin çehresi değişiyor. Geleneksel mahalle, şehir yapımız ve geleneksel aile bağlarımız ve ilişkilerimiz de farklılaşıyor, değişiyor. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, bize bir taraftan çok önemli fırsatlar sunarken bir taraftan da aile yapımızı, çocuklarımızı daha da fazla korumamız gereken tehditlerle baş başa bırakıyor.

Bugünün dünyasında eğitim, okulda sıralarda oturup öğretmenlerin anlattığı dersi dinlemenin çok önemli olduğu dönemin ötesinde bir duruma kavuştu. Bir tıkla çocuklarımız bütün dünyaya ulaşabiliyor. Bugün gençleri, bundan 10-15 yıl sonra bugün daha icat olunmamış meslekleri icra etmek durumunda kalacaklar. Dolayısıyla biz çocuklarımızı sadece bugünün değil yarının da gerektirdiği durumlarla donatmak durumundayız. Konuya okul-aile-çocuk perspektifinden baktığımda bu hassasiyetlerimizin daha da katlanarak önemi artıyor. Öncelikle

hepimizin eğitim ve öğretim arasındaki farkı daha bir netleştirmemiz gerekiyor. Öğretim hayatın belli bir sürecini kapsasa da eğitim hayat boyu devam eden, hayatın tümünü içerisine alan bir süreç. Ve eğitimi hayatın her alanına yaymak gerekiyor. Bu sürecin olmazsa olmazı tabii ki ailelerimiz. Çünkü inanıyoruz ki eğitim ailede başlıyor. Okul sıralarında olgunlaşıyor. Okul ve aile birlikte çalıştığı zaman, birlikte bu sinerjiyi yakaladığı zaman çocuklarımıza daha iyi bir eğitim veriyoruz. Ve bütün başarıların kökeninde de sevgi ile örülmüş güçlü aile bağları yatmaktadır.

Aile kurumu, çocuklarımızın kadınlarımızın erkek, yaşlı, engellilerimizin her bir bireyin ihtiyaçlarının en iyi cevap bulduğu yer. Dolayısıyla hem bir mektep, hem bir koruyak, hem de bir huzur kaynağı olarak hayatımızın içinde. Bir binanın ana kolonları gibi toplumsal yapıyı da ayakta tutan bir kurum aile. Bu temel, sağlam bir şekilde yerli yerine oturmadığı takdirde üzerine inşa edilecek her yapı, bir tehlike ile karşı karşıya kalıyor. Dolayısıyla aileyi korumak, çocuklarımızı korumak, daha da güçlendirmek sadece bizlere değil, hepimize düşen bir sosyal sorumluluk. Biliyoruz ki; insanı, toplumu ve devleti yaşatmanın yolu ailelerden geçiyor. Ve biz bu inançla kadınla erkeği, çocuklarla ebeveyni bir çatışma unsuru olarak gösteren her türlü eğilimin farkında olarak veya olmayarak toplumdaki aile algısını negatif etkilediğini düşünüyoruz.

Başkanın da ifade ettiği gibi, okul ve aileyi adeta bir kuşun kanadı olarak görmemiz lazım. Bunları birbirine rakip olarak değil birbirini destekleyen unsurlar olarak görmemiz gerek. Bu sebeplerle bizler evlerimizi, ailelerimizi irfan yuvası, sevgi-merhamet yuvası haline getirmek durumundayız. Burada velilerimiz var, öğretmenlerimiz var, dünyadaki en meşakkatli işlerin başında da insan yetiştirmek gelir. Dolayısıyla çocuklarımızı daha iyi yetiştirmek durumundayız. Evde okul, okulda aile

yaklaşımını benimseyen okul aile birliklerimiz çok önemli. Bizler de bakanlık olarak bütün çalışmalarımızı, bütün sosyal hizmetlerimizi ve sosyal yardımlarımızı aile merkezli bir bakış açısı ile hareket ediyoruz. Aile ve toplum hayatını bir bütün olarak ele almaktayız. Ailenin daha üretken bir niteliğe sahip olmasını da önemsiyoruz. Türkiye 82 milyonluk güçlü ve büyük bir aile. Çocuklarımızla kadınlarımızla gencimiz-yaşlımız engellilerimizle tüm vatandaşlarımızı kendi ailemiz olarak görmekteyiz.

Bakanlığımızın çalışma programları arasında, aile sosyal destek programımız ile bizzat haneleri ziyaret ederek sosyal hizmetlerimizi ulaştırmaya çalışıyoruz. 2 bin 700 Aile Sosyal Destek Personelimizle yaklaşık 2 milyona yakın hane ziyareti gerçekleştirdik. Yine sosyal hizmet merkezlerimizi tek çatı altında buluşturarak halkımızın daha kolay erişimini sağlıyoruz. Muhtaç ve mazlum insanlarla birlikte dezavantajlı toplum kesimlerine ulaşmayı hedefliyoruz. Bunun haricinde eğitim programlarımız

var, aile çok önem verdiğimiz bir kurum olduğu için evlilik öncesi eğitim programları düzenliyoruz. Aile olmanın, yuva kurmanın sorumluluklarını gençlerimiz daha evlenirken öğrensinler istiyoruz. Eğitim ailede başlar anlayışı ile hazırladığımız aile eğitim programlarımız var. Yine ailede yaşanan sorunları aile içinde çözmeyi hedefleyen aile danışmanlığı hizmeti de uygulamaktayız. Ne mutlu ki, aile danışmanlığı hizmetine başvuran gençlerimizin birçoğu boşanmaktan vazgeçiyorlar. Bununla da iftihar ediyoruz. İstiyoruz ki, değişen çağın şartlarında evliliklerimiz, ailelerimiz her daim güçlü olsunlar. Yine ailelerimizi yakından ilgilendiren uyuşturucu madde bağımlılığı, teknoloji bağımlılığı, aile içi şiddet, kadın ve çocuk istismarı üzerinde de hassasiyetle çalışmaktayız.

Dolayısıyla bakanlık olarak, sosyal devlet ilkesinin gereği olarak Türkiye nüfusunun tamamına, toplumun tüm kesimlerine yönelik politikalar geliştirmekteyiz. Bütün bu politikalarımızda ve hizmetlerimizde aile odaklı olmayı önemsiyoruz. En önemlisi de çocuklarımızın ailelerinin yanında büyümesi. Sadece ekonomik koşullar sebebiyle çocuklarımızı kuruluş bakımına almıyoruz. Sosyal, ekonomik destek vererek muhtaç çocuklarımızı ailelerinin yanında desteklemeyi önemsiyoruz. Çocuklara yönelik de bilhassa koruyucu ve önleyici faaliyetlerimiz var. Diyanet İşleri Başkanlığımızla beraber değerler eğitimi programını başlattık, uygulamaya devam ediyoruz. Yine çocuklarımız için ailelerimize rehberlik etmek amacıyla çocuk dostu kitap listeleri hazırlıyoruz. Sizlerin de bu konuda, içeriğinde sıkıntı gördüğünüz kitaplar olursa bizlere bildirmeniz neticesinde bu kitapları da inceliyoruz. Malumunuz artık dijital bir çağda yaşıyoruz ve çocuklarımız bu dijital çağın getirileri kadar tehditleri var ve riskleriyle de karşı karşıya. Bu risklerin tespit edilmesi için bir sosyal medya çalışma grubumuz da tüm hızıyla çalışmalarına devam ediyor.

Dijital alanda, internette tespit ettiğimiz sorunlarla ilgili diğer kurumlarımızla irtibata geçerek hızlı bir şekilde önlem alıyoruz. Okul destek projemiz ile de hem ailelerde çocuklara okul anlamında farkındalık oluşturuyor hem de çocuklarımıza okul dışı zamanlarında kaliteli ve verimli kullanabilecekleri bir ortam ve imkânlar oluşturuyoruz. Yeni bir hizmetimizden bahsetmek isterim. Özellikle bu konu, okul aile birliklerini çok yakından ilgilendiriyor. 166 mobil çocuk hizmet birimi kurduk. Bu 166 mobil çocuk hizmet birimimizi 3 bin 500 okulumuzla eşleştirdik. Bu birimlerimizde şu ana kadar 14 bin çocuğumuza ulaştık. Böylece risk altında olan, okuldan uzaklaşan, devamsızlıklardan dolayı okula gidemeyen çocukların hanelerini ziyaret ederek okul bağlarının kopmasının sebeplerini araştırıyoruz. Eğer bunun sebebi maddi koşullar ise onlara desteklerimizi sağlıyoruz. Eğer başka sebepler varsa hane ziyaretleri sırasında bunları tespit edebilme imkânına kavuşuyoruz. O yüzden mobil çocuk hizmet birimimizle okul aile birliklerimizin temasını çok önemsemekteyiz.

Siz ailelerimize de bir çağrıda bulunmak istiyorum: Bildiğiniz gibi ailelerin çocuklarına bakmasının mümkün olmadığı durumlarda evlat edindirme, koruyucu aile modellerimiz var. Bu çocuklarımız devletimizin, ülkemizin çocukları. Hepimizin korumasına ihtiyacı olan çocuklar. Bu çocukları evlat edinmek, bu çocuklara koruyucu aile olmak, daha huzurlu, daha sağlıklı bir ortam hazırlamak okul aile birlikleri ve sivil toplum kuruluşları olarak hepimizin görevi. Ben bu anlamda ÖNDER başta olmak üzere bütün okul aile birliklerimize ve STK'larımıza önemli görevler düştüğüne inanıyorum. Sizlerin de bu konuya sahip çıkmanızı rica ediyorum.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak bütün Türkiye'yi büyük bir aile, üretken bir aile olarak görmekteyiz. Temel hedefimiz de mutlu, çalışan ve üreten müreffeh bir Türkiye amacına ulaşmak. Biliyorsunuz iki hafta sonra 28 Şubat dönemini tekrar konuşacağız. 28 Şubat döneminde toplum mühendisliği diye bir kavram çokça konuşuldu. Toplum mühendisleri, toplumu kendi kafalarındaki şablonlara uydurmaya azmetmişlerdi ve buna "halk için halka rağmen" diye başlamışlardı. Biz bu ülkeye bir iş yapılacaksa onu biz yaparız, siz karışmayın diye tahakküm edici bir anlayış ile devam etmişlerdi. Bizim temel düsturumuz ise milletin iradesine candan aziz bildiğimiz değerlerimize her zaman saygılı olmak ve sahip çıkmak. Bu anlamda da okul aile birliklerimiz, ÖNDER gibi sivil toplum kuruluşlarının çok büyük bir önemi var.

Bugün Okul Aile Birliği Zirvesi, yüklü bir gündemle başlıyor. Birbirinden değerli konuşmacılar var. Hem akademik hayatında hem de bakanlık çalışmalarında istifade ettiğim, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı dönemiyle hayırlı seleflerimden Ayşen Gürcan Hocam da burada. Şimdi kendisi ne mutlu ki, belki de makamların en yücesi hocalık makamında bir imam hatip

lisemizde. Dolayısıyla buradaki zirvenin sonucunda yüzümüzü aydınlatacak neticeler çıkacağına inanıyorum.

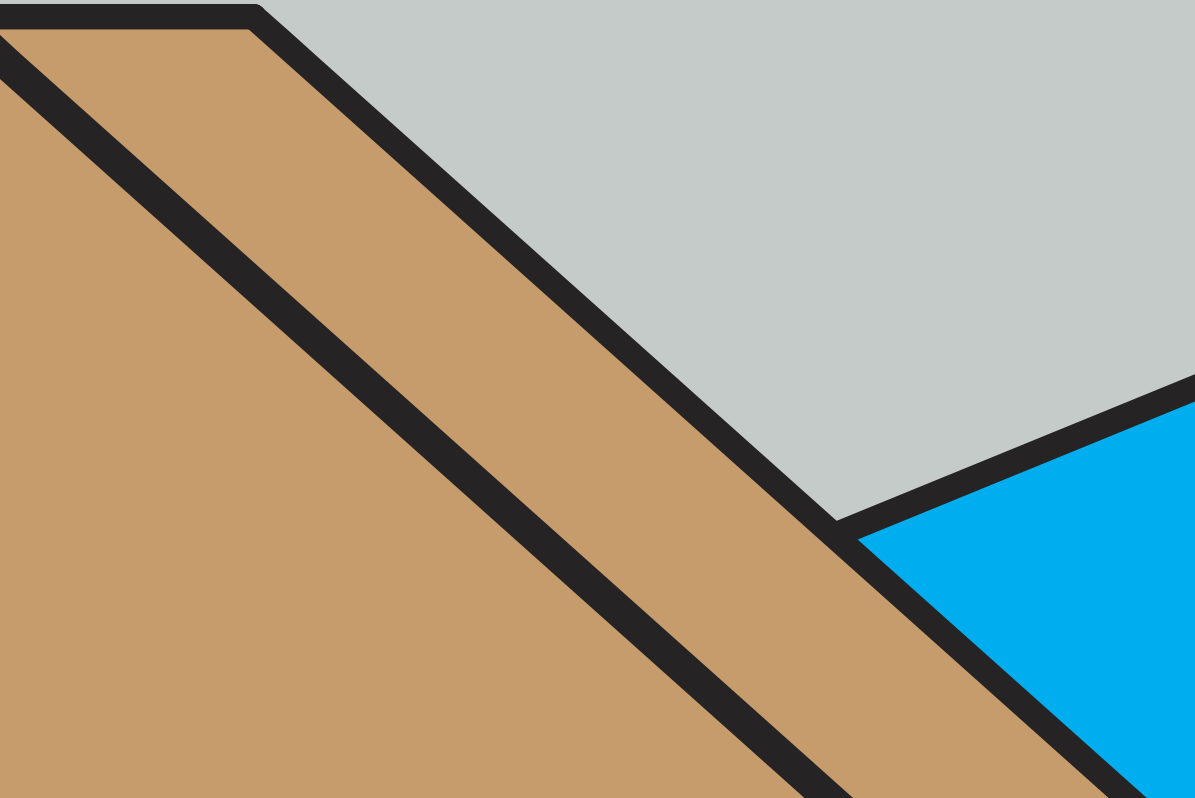
Bugün ne mutlu ki, imam hatipli olduğu için muhtarlığa dahi layık görülmeyen temiz dimağların cumhurbaşkanı olduğu bir ülkede yaşıyoruz hamdolsun. Ve bu güçlü Türkiye'nin gençliği de, çocukları da, ailesi de güçlü olmalı. Üstat Necip Fazıl'ın o etkileyici üslubu ile ifade ettiği gibi "Kim var denilince ben varım cevabını veren, benim olmadığı yerde kimse yoktur" duygusuna sahip bir gençlik inşa etmek durumundayız. Ailesine, vatanına, milletine sıkı bağlarla bağlı, çevresi değişse de, şartları değişse de sözü, vicdanı değişmeyen bir gençlikle ilerlemek durumundayız.

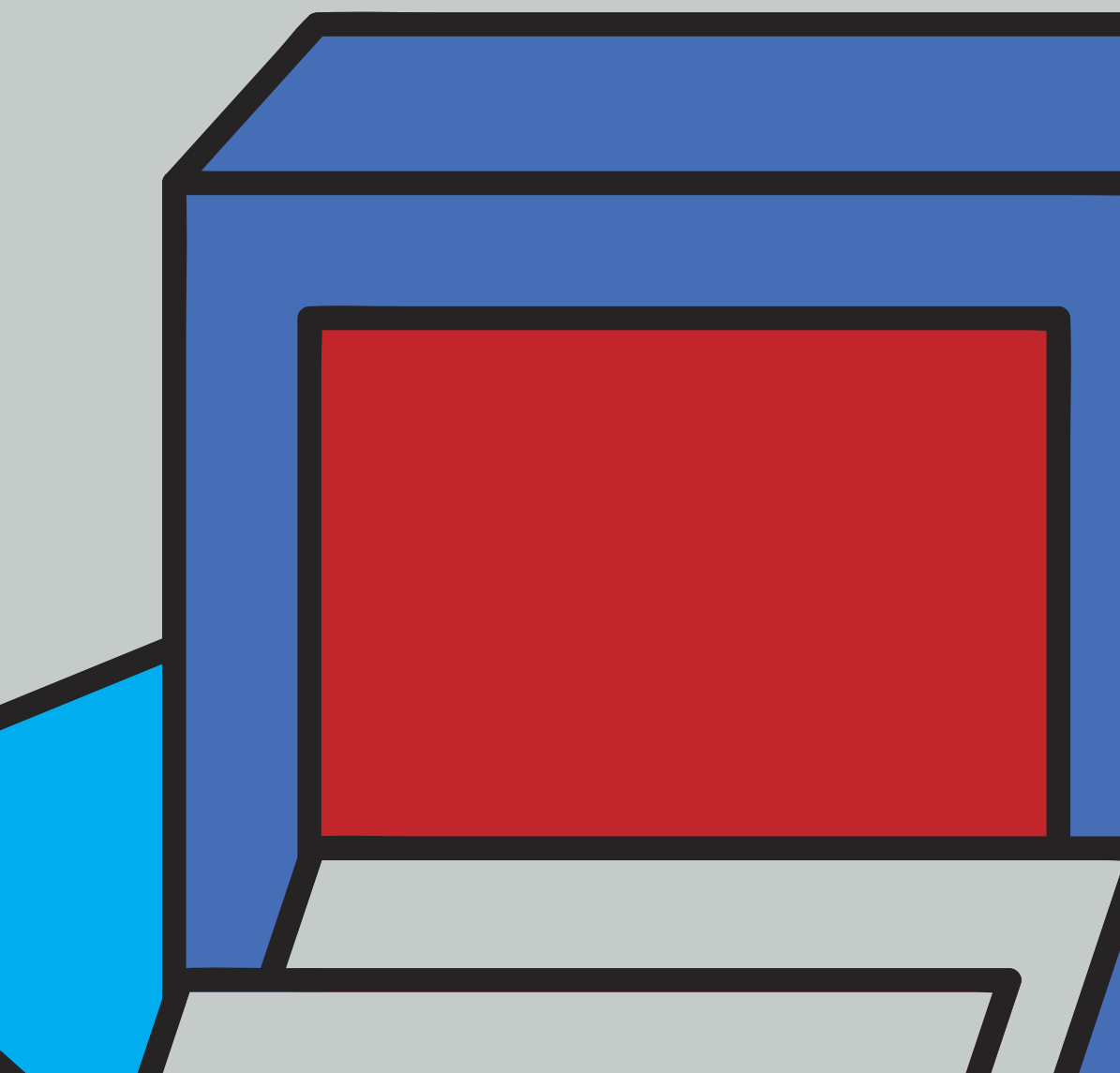
Bu gençlik de ancak velilerimizin, öğretmenlerimizin, ailelerimizin, bizlerin, kurumlarımızın, bakanlıklarımızın hep birlikte el ele çalışması ile mümkün. Benim bu birlikten, bu sinerjiden doğacak enerjiye, kuvvete inancım tam.

İnanıyorum ki, okul aile birlikleri ile sivil toplum kuruluşları ile başta eğitim olmak üzere her alanda elimiz daha da güçlenecek, daha güçlü yarınlara kavuşacağız. Ben bu duygularla hepinizi bir kez daha saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. İyi ki varsınız.

1. OTURUM

ÇOCUKLARIMIZIN GELİŞİMİ İÇİN
"EVDE OKUL, OKULDA AİLE"
YAKLAŞIMI

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR ÖNDER GENEL BAŞKAN YARDIMCISI

Bendeniz öncelikle Okul Aile Birliği Komisyonumuza bu güzel programı düzenlediği için teşekkür ediyorum. Çocuklarımızın gelişiminde, özellikle akademik gelişiminde okulda aile, evde okul yaklaşımı nasıl bir şeydir? Eğitim planlamasını nasıl konumlandırmamız gerekiyor? Okul aile birliğinin hangi işlevlerle toplum faydasına faaliyetlerini gerçekleştirmesi gerekiyor? Konuklarımızdan öncelikle bu hususu hem teorik hem de pratik çerçevede bizlere özetlemelerini isteyeceğiz.

Ben konuklarımızı takdim edeyim öncelikle. Ev sahibimiz İstanbul İl Milli Eğitim Müdürümüz Levent Yazıcı ile başlayacağız, daha sonra Kıymetli Bakanım Prof. Dr. Ayşen Gürcan Hanımefendi ile devam edeceğiz. Bir diğer akademisyenimiz sosyolog Ali Rıza Abay Beyefendi ile işin teorik çerçevesini, kavramsal anlamda tanımlanmasını ve okul aile birliklerinin nasıl olması gerektiğini dinleyelim. Son olarak da pratikte bir okul aile birliği başkanımızı dinleyelim. 15'er dakikalık bir giriş konuşması yapacağız, İsmet Karakaya Beyefendi ile birinci kısmı tamamlayacağız ve ikinci kısımda 3'er dakikalık bir konuşma silsilesi daha olacak. Bu sefer kıymetli Ayşen Gürcan Hocamla başlayalım, daha sonra yine Ali Rıza Abay Hocamla devam edelim, sonra da okul aile birliği başkanı İsmail Karakelle ile devam ettikten sonra yine ev sahibimize son sözü verip ev sahibimizle başlayıp yine ev sahibimizle bitirmiş olalım. Öncelikle evde okul okulda aile meselesini nasıl anlamamız gerekiyor, bu konuyu konuşalım.

LEVENT YAZICI İSTANBUL İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Saygıyla, sevgiyle selamlıyorum herkesi, ilk oturum inşallah hayırlı olsun. ÖNDER'imizin bu denli önemli bir çalışmaya ev sahipliği yapması, bizim de ev sahipliğini paylaşıyor olmamız umarım camiamıza hayırlar, bereketler getirir. Tabii “evde okul, okulda ev” kavramı, bütünleşmenin ne kadar önemli olduğunun altını çiziyor. İlk verdiği mesaj, okulla evin birbiriyle örtüşen aynı değerler manzumesini paylaşması, çocuğun yetişmesinde aynı derecede sorumluluk üstlenmesi gerekiyor.

Baktığımız zaman gelecek kuşakların yetişmesi için sorumluluk sadece tek başına ailenin veya tek başına okulun değildir. Aslında ülkeye yön verme iddiasındaki tüm insanların, okulun çevresinde oturan esnafın, o mahallede yaşayan havasını birlikte

teneffüs eden herkesin sorumluluğuna da vurgu yapıyoruz. Ben bunu sadece “evde okul, okulda ev” kavramı içerisinde de düşünmemeye gayret ediyorum, bu sorumluluğun ortaklaşa hissedilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu çerçevede çocuğunuzun ilk dünyaya geldiği ailesinin, doğduğu ortamın veya ilk etkileşimde bulunduğu insanların, çocuğun hayatındaki yön verici ve kalıcı davranışlar sağlayabileceği kimse tarafından yadsınamıyor günümüzde. Kişinin en önemli bütünlüğü doğuşla birlikte 0-3 ve 0-6 yaş grubunda büyük bir önem arz ediyor. Bunun annelik hissiyatıyla, annenin çocukla bütünleştiği andan itibaren başladığını biliyorsunuz.

Bu çerçevede baktığımız zaman çocuk, sorumluluğunu üstlenen ilk olarak annenin ve ailenin diğer üyelerinin ve etkileşim içinde olan herkesin belli ölçüde etkisi ile şekilleniyor. Bu noktada mevcut olan aile ortamının öncelikle çocuğun eğitimini şekillendirmesinde çok temel, çok önemli bir rol üstlendiği görülüyor. Bu çerçeveden baktığımız zaman ailedeki yetişme ortamı ve ailedeki kültür ile aslında çocuğun okulda daha sonra tanışacağı değerlerin örtüşmesinin de ne kadar kıymetli olduğunu bize gösteriyor. Bu, bizim gerek eğitim camiamızın, eğitime yön veren kurum ve kuruluşların, üst politik organlarımızın öncelikle aileye temas etmesi gerektiğine işaret ediyor. Ailedeki şekillenmenin, ailedeki çocuğun yetiştiği ortamın, anne-baba, etkileşimde olduğu herkesin katkısının da önemli olduğunu da vurgulayalım. Bu çerçevede bizim Milli Eğitim Bakanlığı olarak hayattaki öğrenmeyi de ne kadar önemseydiğimizizin bir göstergesi aslında.

Hayat boyu öğrenmede anne-babaya, yetişkine yapılan çok yönlü bir katkının doğrudan çocuğa yöneleceği, çocukla birlikte aslında gelecek kuşaklara da etki edeceğine inanıyoruz. Özellikle ailenin çocuğu şekillendirici etkisini okula başlamasıyla birlikte biliyoruz.

Biz bunun ülkelere göre üç yaşa kadar indirildiğini görüyoruz. Öğrencinin okuldan daha fazla örgün eğitimden yararlanması üzerine erken yaşlara doğru bu evriliyor. Bu eğitim yaşı 0-3 yaş ise de Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının açtığı kreşler aynı işlevi görüyor. Çocuklarımızı yetiştirme konusunda ailelerimiz destekleniyor. Çocukların çok küçük yaştan itibaren okulla tanışması aslında ailede edindiği kültürü, değerleri hemen kıyaslaması ile kendini gösteriyor. Çocuk yaşadığı çevredeki, mahalledeki gelişimiyle beraber okula geldiğinde aslında o kısa yaş döneminde edindiği çok yönlü deneyimleri bizzat hemen okulda karşılaştırmaya başlıyor. Mesela çocuk, “Öğretmenim babam, annem gibi mi olacak?” veya “Çevremde gördüğüm diğer yetişkinler gibi mi olacak? Onların hangi davranışlarını gözlemlemeliyim, onlardan ne alabileceğim veya onlar benim üzerimde ne kadar etkili ve yetkililer?” Bunların hepsi çocuk dünyasında toplu olarak değerlendirilir.

Şimdi burada bireyin öğrenmesinde sinapslar arasındaki bağlantı, yani nöronlar arasındaki ilişki dediğimiz şey aslında hemen orada kendini göstermeye başlıyor. Çocuk kendini okulda öğrendiği değerlerle hemen ailedeki yaşantısını bağlamaya başlıyor. Bu bağlantılar arasındaki tutarlılık ne derece yüksek ise daha önce aile içinde bilgi birikiminin, deneyimin, yaşantının o oranda hemen maya tuttuğunu, hemen orada da perçinlendiğini görürüz. Ailede öğrendikleri ile okuldaki mesajların örtüşmesinde ve bu değerlerin hepsi bir araya geldiğinde aslında ne kadar hızla kendi kişiliğini daha üst düzeyde bulmaya başladığını, ondaki istenen karakter ve iletişimin nasıl üst düzeyde gelişebildiğini bize gösteriyor. Ancak ailedeki değerlerle, kültürle, okuldakiyle karşılaştırdığında hemen bir etki-tepki durumu oluşmaya başlıyor. Tutarsızlıklar yaşanıyorsa aslında bu oranda zorluklar, yeni değerlendirmeler başlıyor.

Bu çerçevede belki ailenin ve okulun bu konudaki birlikteliği, bütünlüğü, birlikte hareket etmesi, çocuk üzerindeki sorumluluğu gerçekten genel-geçer değerlerimiz, manevi değerimiz, bütünlüğümüzle gerçekleşebilir. Bunun üzerinde çok yönlü düşünmek, birlikte çalışmak ve bu birliktelikte ortaya çıkan enerjiyi harekete dönüştürmek çok kıymetli. Bu işte aslında eğitimin kendi işlevleri içerisinde açık ve gizli işlevleri arasındaki tutarlılığı ne kadar önemli olduğunun, belki bu yönüyle bir göstergesi. Bu çerçevede okul aile birlikleri, okullar ve okuldaki formel yapılar hep birlikte olmalı. Okuldaki tüm görevliler ve aile birlikleri ile veliler kanalıyla oluşan birliklerin birlikte hareket etmesi gerekiyor. Bu birlikteliği ne oranda sürdürebilsek ben o oranda kazananın çocuğumuz ve çocuğumuz vasıtasıyla ülkemiz olacağına inanıyorum. Bu çerçevede, ailelerimizin, anne-babalarımızın, okulun vermek istediği mesajları, okulun genel programlarını, değer yaklaşımlarını, bunların amaçlarını, en azından belli bir düzeyde bilmesi gerekir diye düşünüyorum. Bizim bu konuda da katkı sağlamamız ve onlarla şeffaf bir şekilde paylaşmamız gerektiğine inanıyorum.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın, ülkede yetiştirmemiz gereken insanı tanımlayan ders programlarını özellikle askıya çıkartmasını ve ülkedeki bütün tarafların değerlendirmesine sunması temel açılımlardan biri olur. Biz ailede başlayan bu yetiştirmeyi, bu süreci aslında okullarda şık programlarla sürdüreceğiz. Siz bu tasarımı lütfen değerlendirin. Sizin görüşleriniz bizim için çok önemli. Çünkü tutarlılığı ve sürdürülebilmesi açısından bu programlar vasıtayla devam ettireceğiz. Tabi akademik temelleri, çocuğun diğer yaşam boyu sürdürmesi gereken kendi akademik geleceği de bunun içerisinde bir yan unsur olarak görülebilir.

Buradaki bu temel unsurların, programlar konusundaki genel bilgi birikimin ve ailenin bu programla ilgili uyumlu çabasının,

aynı şekilde ailenin kendi geleneklerimizin-kültürümüzün getirdiği değerlerle bütünleşmesinin çocuklarımızla ilgili olarak gelecek tasarımıda çok yol gösterici ve aydınlatıcı olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamdaki birlikteliğin her okulun her platformunda, her zemininde çok önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi buradaki genel hususları, çocukla birlikte okulun, okulumuzla birlikte ailenin bu birlikteliğinin tasarımını birkaç cümlede ifade ederken bu bölümdeki düşüncelerimi tamamlamak istiyorum. Ailenin okulla ilgili bütünleşmesinde özellikle çocuğumuzla ailenin evde geçirdiği zamanı çok önemsiyorum. Yani bir ailenin, bir okul aile birliğinin okula yapacağı katkının asıl çocuğa katkı yapmış olacağı suretiyle önem arz ettiğini ifade etmek isterim. Yani bizim okul aile birliği dediğimiz bu çok önemli formel yapıyı çocuğa kattığı değer olarak daha çok düşünmek istiyorum ve şunu özellikle altını çizerek vurgulamak istiyorum: Ailenin evde çocuğa yapacağı katkının, okula yapacağı yardım veya diğer katkılardan çok daha önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Yani eğer okula bir katkı sağlayacaksa aile, öncelikle çocuğunun bu yetişme dönemindeki ona sağlayacağı çok yönlü nitelikli katkının okula doğal bir katkı olacağını ifade etmek isterim. Burada maddi ve manevi bütün katkıların bütünleşmesi olarak düşünmek gerekir. Aslolan okul veya bu özel çevrenin aileden temel beklentisi bu şekilde şekillenmelidir.

Biz elbette çocuklarımıza kaliteli, nitelikli zaman ayırınca onu okula hazırlamak ve okul yaşamında ona nelerin, nasıl etkiler yapacağını birlikte paylaşmak, çocukla anlayamayacağını varsaydığımız konularda bile onu bire bir muhatap alarak iletişim kurmak, onunla değerlerimizle-kültürümüzle ilgili küçük sohbetlerimiz, birlikte gezmelerimiz, birlikte zaman geçirmelerimiz, onun yetişmesinde ailenin aslında okulu da eve getirmiş olmasının bir sonucu olacak diye düşünüyorum. Okul hayatıyla

birlikte herkesin kendi rollerini oynaması gerekir; yani ailenin çocuğunun öğretmeni olması ama aynı zamanda okulun da çocuğun anne-babasının yerinde olmadığını farkında olarak herkesin aynı amacı paylaşması, aynı tutarlılıkla birbirine saygı duyarak çocuğun da saygı duymasını temin ederek devam etmesi gerekir.

Yani çocuk için verdiğiniz mesajlarda öğretmen, çocuğa evin kutsiyetini, anne babadan alabileceklerinin önemini vurgularken anne baba da çocuğa okulda neler öğrenebileceğini, onun için hayatındaki önemini, hayatındaki değerini ifade etmesi gerekir. Öğretmeni daha çok yüceltmesi gerekiyor. Aynı şekilde okul da anne-babayı, anne-baba hakkını ve değerini birlikte koruması gerektiğini belirtmeli, gerçekten hak ettiği değeri her zaman vermelidir. Aslında evde okul, okulda ev kavramını bu yolla birleştirebileceğimizi, birbirimize destek olarak aynı mesajları ortaklaşa ileterek yapabileceğimize inanıyorum. Teşekkür ederim.

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Biz teşekkür ederiz. Sayın İl Milli Eğitim Müdürümüz öncelikle bütünleşme kavramını kullandı. Ben bunun altını çiziyorum. Sorumluluğu üstlenirken sadece okul aile üzerinden değil, mahalledeki esnafı da bunu içine katmamız gerektiğini ve öncelikle meseleye bakış açısını sadece okul ya da aile üzerinde değil de genel olarak tüm toplumu içine katarak kabul ettiğini ifade ederek başladı. Ve bir şeyi özellikle belirtti, “Ailede hocaya ilişkin kültür çok önemli” dediler. Neden? Çünkü öğrenciler okula girdiklerinde bir kıyas yapmaya başlıyorlar. Bu kıyas nedir? “Ben ailede nasıl bir kültür içerisindeyim, okulda nasıl bir kültür içerisindeyim. Hangi kültürün içine giriyorum?” İşte

burada Sayın Müdürümüz okul aile birlikleri ile ilgili bir işlev önerisinde bulundu. Nedir o? Okul ve aile sağlıklı bir iletişim kurarken çocuğun içine düşebilmesi muhtemel olan tutarsızlıklar dünyasındaki o belirsizlikleri çözmeye gayret etmelidir. Yani bu iletişim ne kadar sağlam olursa çocuk kendi dünyasında daha az tutarsızlık algılamaya başlıyor.

Bu sistem içinde herkesin kendi rolünü oynaması gerektiğini belirtti ve bir şeyin altını daha çizdi. Ailelerin bu meselenin üstesinden gelmesi için hayat boyu öğrenme idealine sahip olması gerektiğini ifade etti. Bunun için de ailenin, okulun temel programlarını bilmesi gerektiğini, bundan yola çıkarak bir gelecek tasarımı yapabileceğimizi belirtti. Teşekkür ediyorum, inşallah üç dakikalık daha kısımımız olacak.

Kıymetli hocam Ayşen Gürcan Hanımefendi malumunuzdur hem bürokraside Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı olarak görev yaptı. Öncesinde bakanlık müsteşarlığı ve genel müdürlük de dahil olmak üzere uzun bir süre devlet kademesinde bu çalışmalarla meşgul oldu. Ama benim naçizane kanaatim bundan daha önemlisi kendisi bir akademisyen olarak eğitim, iletişim ve planlaması noktasında geniş bir müktesebata sahip ve bunun üzerine ayrıca şu anda yaptığı görev gereği, malum kız Anadolu imam hatip lisesi müdürü, hem işin akademik tarafını tecrübe etmiş hem bürokrasiyi görmüş ve şimdi doğrudan muhatap birisi. Bir şeyi daha ekleyeyim en küçüğü, Allah hayırlı uzun ömürler versin, üniversite öğrencisi olmak üzere üç çocuğun annesi. Dolayısıyla tam da bu konunun konuşulacağı yerde, konuşması gereken en önemli kişidir diye düşünüyorum.

PROF. DR. AYŞEN GÜRCAN KADIKÖY AHMET SANİ GEZİCİ KIZ AİHL MÜDÜRÜ

Bismillahirrahmanirrahim. Şimdi bir veli olarak mı konuşsam, bir aile temsilcisi olarak mı konuşsam, 21 sene öğretmen yetiştirmiş bir eğitim fakültesi öğretim üyesi ve yıllarca okullara toplayamadığımız velilere eğitim seminerleri veren bir akademisyen gibi mi konuşsam, yoksa aile yapısı analizlerini Türkiye çapında yapmış ve ailemizin dinamiklerini ele almış bir kişi olarak mı konuşsam bilemedim. Aile meselesini onların yetişmesinde ailemizin dinamiklerini ele almış bir kişi olarak mı konuşsam bilemedim.

Önce salona sormak istiyorum; burada aile temsilcimiz kaç kişi, görebilir miyim? Kendileri veli olan? Hem öğretmen hem veli olanları göreyim? Evet eğitim sektöründen gelen kişiler, öğretmenlerimiz de var. Aslında aile konusu öyle bir şey ki, hocam aslında hepsini özetledi. Çok önemli bir araştırma var, o da şu; 2006 yılında tüm Türkiye çapında 12 bin 284 haneye

bir soru soruldu. 2011 yılında da aynı soru soruldu. Ailenizdeki en önemli kişi kim? Hem kadınlar hem erkekler hepimizin bildiği gibi “Çocuklar” dedi. Yani bizim ailemizin, bu hangi yaşam biçiminde olursa olsun hangi sosyo-ekonomik düzeyde olursa olsun hiç değişmiyor, birinci sırasında çocuklar var. Yani biz aile olarak çocukları çok önemseyen bir kültüre sahibiz. Burada bir parantez açmak istiyorum. Kadın ve erkekte sıralama bundan sonra değişiyor. Kadınlarda ikinci sırada annesi geliyor, erkeklerde ikinci sırada eşi geliyor. Üçüncü sırada kadınlarda eş, erkeklerde anne geliyor. Bir sonrakinde baba geliyor. Buradan şunu da çıkartmak istiyorum. Aslında ailede eğitim dediğimiz konuda eğitimi belirleyen aktör anne, o kesin.

Çocuklarımız akan bir nehir. Sisteme girdiklerinde geçmişleriyle ve öğrendikleri yapıyla birlikte geliyorlar. Birçok okul yöneticisi ve öğretmen bilir ki, aslında her öğrencide aynı sonuç alınmaz. Evde beslenmeyen destek görmeyen çocuklar, okulda aynı performansı gösteremeyebilirler. Bu anlamda okul da aileyi hep işin içine katmak ister, fakat her seferinde şöyle bir şey olur. Veli okula dahil olması gerektiğinde okula, “Çocuğumun en iyi şekilde yetişmesi gereken yer” olarak bakıyor. Fakat yeri geldiğinde şöyle diyor, “Ama öyle öğretilmez ki...” Bir gün çocuğuma öğretmen, seksen sayfa test ödev vermiş. “Anne yapamayacağım ama senin imzan gerekiyor” dedi. İmzalamam dedim. Ertesi gün öğretmen beni aradı. “Hocam, niye benden imza alıyorsun?” dedim. “Kontrol etmeniz lazım” dedi. “Niye?” dedim, “Sen edemiyor musun?”

Okula gitme görevi çocuğundur. Çocuğun okulla ilişkisini sağlamak lazım. Veli aynı zamanda onun besleyicisidir. Çocuklar bizden aldıkları feyzle, davranışla ve halle sınıflarına giderler. Sınıflarında gördükleri o atmosferde doğruyu test etmek isterler. Bu anlamda veliye çok önemli işler düşüyor. Aynı zamanda

okulun da okul aile birliğini para olarak görmemesi lazım. Okul aile birliği okulun ihtiyaçlarını karşılayan bir sistem değil. Okul aile birliği çok iyi bir sistem. Okulun ihtiyaçlarını ve ek kaynaklarını sağlamada en uygun kanal okul aile birliğidir ama okul ile okul aile birliği arasında uyum olması gerekiyor. Ve birbirlerine bir anlamda destek olmaları gerekiyor. Bunun başarılabilceğini de pek çok okuldan biliyoruz. Sonuçta ortak bir kaygımız ve ortak bir beğenimiz var. Emaneti en iyi şekilde üstlenmek ve geçirilen zaman dilimi içerisinde ona uygun bir örnek sunmak.

Ben eğitimci olduğumda en çok yaşadığım sorun bu. Mesela bir doktora ahkam kesemezsiniz ya da bir mühendise. Çünkü anlamıyor kimse. Ama bir eğitimciye aileniz dahil herkes ahkam kesebilir, çünkü eğitim o kadar herkesin içinde olduğu bir alandır ki. Hiç kimse şöyle düşünmez; “Öğretmenliğin bir eğitimi var, formasyonu var, öyle her bilen öğretmez.” Bizde de eğitimci olarak kabahat var, bunu hissettirememişiz. Öğretimin, ailede yapılan eğitimle ya da kültürlenme dediğimiz sistemden farklı yanları var. Psikolojik yanları var. O yüzden okullarda yapılan profesyonel işlemin öğretmene bırakılmasını, aile ile yürütülen işlerin de aileye bırakılması ama bu ikisi arasında köprü olması önemli.

Bu köprü nasıl sağlanır? Dedik ki, Aile Akademisi kuralım. Atölye gibi eğitimler verelim. “Hocam, velilerimiz çok gelmez” dediler. “Olsun, bir deneyelim” dedik. Gelmeyişlerinin temel sebebi, beni “ahkam kesen”, “evinin dinamiklerini tam bilmeyen” biri olarak görmeleri ve zamanlarının çok değerli olması. “Bunu nasıl değiştirebiliriz?” diye düşündük. Veliyi işin içine çekmek gerek, çünkü veli ile iş birliği yapmadan çocuk üzerindeki etkiyi sağlayamazsınız. Siz yetiştirirsiniz, çocuk eve gittiğinde değişir. Yetiştirme yurtlarında bir aileye verilen çocuk hemen fark edilirdi. Evde görülen işlem, onda daha kalıcı bir iş. O yüzden

bizim yapmamız gereken aile ile iş birliğini sağlayacak oluşumlar kurmak. Bunlardan birincisi de okul aile birliği.

Bir tarafsanız diğerini yandaşınız olarak görmüyorsunuz, karşı taraf olarak görüyorsunuz. Okul yönetimiyseniz veli sizin karşınızda oluyor. Veli iseniz okul yönetimi karşı. Halbuki ortak değeriniz, ortak emanetiniz var. Birlikte çalışıyoruz. O emanete birlikte sahip çıkıyoruz. İş birliği yapmazsak o emanete yük vereceğiz. Dolayısıyla birliktelikten güç doğar. Ne olursan ol şahsiyetli bir insan ol, imam hatibe yakışır bir talebe ol anlamına gelecek düzenlemeler yapmaya gayret ediyoruz. Seviye sınıflarımızı kaldırdık. Dersleri amaç olarak değil, nerede nasıl kullanmaları gerektiğini öğretecek bir çalışmaya başladık. Bu, aile ayağı olmadan olmayacağı için de mutlaka aile ile birlikte, aileyi işin içine katmaya yönelik çalışmalar yaptık ama aileyi de eğitimin teknik yanını bize bırakacak şekilde değerlendirmemiz gerektiğini biliyoruz.

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Hocamızın kullandığı kavramsal ifadeleri yeniden hatırlatmak isterim. Öncelikle kültürümüzde çocuğun baş aktör olduğunu, 2006 ve 2011 yılında yapılan çalışmalarla bir kez daha ortaya koyduklarını ifade etti. Yani biz çocukları çok önemseyen bir kültüre sahibiz. Ve çocuğu akan bir nehir olarak tasavvur ediyor. Aile kültüründe çocuk nasıl yetiştirilirse okula o şekilde gittiğini, dolayısıyla bu iletişimin sağlıklı olmasının çok hayati önem arz ettiğini söyledi. Birkaç ifadesini aktarmak isterim: Okul aile birliği, ihtiyaçları sağlamada çok önemli bir kurum fakat bunu bir şartı var. Herkesin kendi rolünü aynı amaç için çok iyi oynayabilmesi, yani bütünleşik bir uyum gerekiyor. Eğer

taraf lar birbirlerinin rollerini oynamaya kalkış ırlarsa burada düzen bozuluyor ve herkes karşı taraf algısına sahip olmaya başlıyor. Yani birlikte bir amaç için çalışırken karşıt aktör tanımlaması yapılıyor. Bu çok tehlikeli bir nokta. Bundan kaçınmak için çok doğru bir iletişim kurulması gerekiyor. Kendi tecrübelerinden örnekler verdi Sayın Hocam. Farklı rolleri oynamış, farklı görevlerde bulunmuş kişilerin tecrübeleri, okul aile birliğinin hangi görevleri yapacakları konusunda bize yol gösterecektir. Şimdi üçüncü konuşmacımız Prof. Dr. Ali Rıza Abay Hocama sözü vereceğim. Bir sosyolog olarak bakalım bu konuya nasıl bir yaklaşımda bulunacak.

PROF. DR. ALİ RIZA ABAY
YALOVA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ

Besmele, salvele ve hamdele ile hepinizi selamlıyorum. 48 yıllık eğitimciyim, akademisyenlik yapıyorum. Acaba hangi şapkayı kullanalım? İkincisi; dört çocuğunun dördü de imam hatip mezunu olan ve 9 torunu olan bir baba, bir dede olarak mı konuşayım? Sonra dedim ki karışık konuşayım, tabi zaman zaman akademik kimliğim ortaya çıkacak.

İnsanların tarih boyunca üç tür ilişki biçimi vardır. İnsan-insan ilişkisi, insan-tabiat ilişkisi, insan-aşk (güç ilah ne dersiniz) ilişki biçimi vardır. Öncelikle insan ilişkisi üzerinde aile ortaya çıkar. Sonra eğitim, yönetim ve siyaset ortaya çıkar. İnsan-tabiat ilişkisi üzerinden tabiat ortaya çıkar. İnsan-tanrı ilişkisi üzerinden dinler ortaya çıkar. Bu üç ilişki biçimi üzerinden meseleye bakacak olursak, at arabasına benzetebiliriz. Göbekten çembere bağlantılar vardır ve 4 tekeri vardır. O göbeği aile olarak düşünün. O bağlı tahtalardan birini eğitim, birini siyaset, birini ekonomi, birini de din olarak düşünün. Sonra bunların birleşimi aslında toplumu meydana getirir. Dolayısıyla toplum, örgütler halinde yaşayan insanların oluşturduğu bir millettir. Tarih boyunca baktığımızda bu beş kurumun olmadığı hiçbir dönem yoktur. Bazı ideolojiler insan-tanrı ilişkisini kabul etmezler. Yok olan bir şeyle nasıl iletişime geçebilirler?

Peki kurum nedir? Çok kısaca kurum, kişiye bağlı olmaksızın varlığını devam ettiren sosyal olgudur. Yani aileyi hiçbir zaman yok sayamazsınız. Ailenin fonksiyonu nedir? “Aile ne işe yarar?” diye baktığımızda uzun bir hikaye. Üremeyi, kültürün devamını sağlar vs. diyebiliriz. Şimdi buradan baktığımızda bu beş temel kurumun birbirleriyle ilişkisi de vardır. Yani bana siz, aile ile eğitim arasında ilişki olmadığını söyleyemezsiniz. Buradaki toplantımızın asıl amacı da aile ile eğitim arasındaki ilişkiyi konuşmaktır.

Eğitim aslında istendik insan tipi yetiştirme sürecidir. Ama hangi eğitim? Örgün eğitim. Bugün dünyaya bakın, büyük ölçüde ilköğretim zorunludur. Çünkü bu zorunlu eğitimde devlet ister ki; iyi insan yetiştirmektense önce iyi vatandaş yetiştirelim. İyi vatandaş olunca zannederler ki iyi insan olur. O zaman şöyle bir çelişki ortaya çıkıyor; bu eğitim hangi temellere dayanacak? Aslında biz abartmışız, zorunlu eğitimin üzerine zorunlu eğitimler ve dersler koymuşuz. Acaba devlet ile halkın var olan kültürü, geleneği, dini, tecrübesi gerçekten çelişmek zorunda mı? Böyle bir çelişki olmaması lazım diye düşünüyorum. Bana göre eğitimin aslında tarihsel, kültürel ve tecrübelerle dayalı bir temele oturması gerek. Bir Türk milleti olarak bin yıllık tarihimiz var, biz yeni ortaya çıkmış bir millet değiliz. Köklü geçmişimiz var. İstendik insan yetiştirmek istiyorsak bunu tarihsel, kültürel değerlere dayalı olarak yetiştirmek zorundayız.

Aile ve hayat, bir sosyalleşme sürecidir. Biz sosyologlar sosyalleşme sürecini ikiye ayırırız. Birinci sosyalleşme ve ikinci sosyalleşme. Birinci sosyalleşme, aile içerisinde olur. Önce bencildir, arkasından bencilliklerden kurtulmaya başlar. Okula gidene kadar belli değerleri ve kültürleri almış olur. Sonra okula gittiği zaman ailede gördüğü değerlerin okulda da devam etmesini ister. Çocuk bu defa çelişkiye düşer. “Annem-babam böyle diyordu, öğretmenim böyle diyor. Acaba bunların hangisi doğru?” diye. Eğer öğretmen biraz baskın bir karakterse çocuğun bu sorusunu bastırarak çocuğu susturur. Çocuk bunun üzerinden birtakım iç geçirmelere başlar. İlkokul en zor eğitim sürecidir. Birinci ve ikinci sosyalleşme sürecindeki çelişkileri hayatımız boyunca taşıyoruz.

Buradan baktığımızda sosyalleşme kurumları dediğimiz kurumlar var. Aile, okul, siyaset, din eğitimi, ekonomi, arkasından arkadaş grupları, internet ortamı da sosyalleşme araçlarıdır. Diyelim ki, öğretmen oldunuz. Çocukları değişik kültür alanlarına götürmek istiyorsunuz. X türbeye götürdünüz. Çocuklara ne yaparsınız, Fatiha okutturursunuz. Başka bir yere götürüyorsunuz, orada da burada dua edilmez diyorlar. Burada saygı duruşu var. Bu ikisinin birbiriyle ne gibi çelişkisi var? Saygı duruşunda dua edilemez mi? Bu çelişkileri yaşamamızın sebebi aslında eğitim sistemimizin bizim kendi örfümüze, geleneğimize, kültürümüze ve tarihimize uygun oturtulamamasından kaynaklı olduğunu düşünüyorum.

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Siz aslında şunu söylemeye çalışıyorsunuz. Sosyal çevre insanın öğretmenidir. Okul ve aile merkezdedir ama bütünleşik bakış açısı ile ilerlemezsek bir yere varamayız. Bir eğitimden bahsedeceksek bile tecrübeye dayalı bir temele oturtulması gereken bir eğitime sahip olmamız gerekiyor. Yani esası kaçırmadan detaylara varmak lazım. Şehit İlhan Varank Anadolu İmam Hatip Lisesi Okul Aile Birliği Başkanı İsmail Karakelle Hocamız okul aile birlikleri üzerinden, o mercek üzerinden bu konuyu nasıl değerlendireceksiniz?

İSMAİL KARAKELLE**ŞEHİT İLHAN VARANK AİHL OKUL AİLE BİRLİĞİ BAŞKANI**

Hepinize saygıyla selamlarımı sunarım. Hocalarım bu işin uzmanı. Ben daha çok bunun üzerinden yaşadıklarımı ve tecrübelerimi aktarmak istiyorum. Bir Hadis-i Şerif var, mealen şöyle: “İnsan öldüğü zaman amel defteri kapanır ama şu üç şeyi yapanın amel defteri kapanmaz. Sadaka-i cariyeye; cami, mescit, han, hamam bilhassa toplumun faydalandığı şeyleri yapan ona hizmet eden kişinin amel defteri kapanmaz. İkinci olarak; bir eser bırakan insanlığın ondan faydalandığı sürece amel defteri kapanmaz. Üçüncü olarak; salih evlat bırakan kişinin amel defteri kapanmaz.” Sıfır beklenti, sonsuz mutluluk. Böyle yaparsak mutlu ve huzurlu oluruz, gerisini Rab’bimize bırakacağız.

Sene 2000, İznik’te görevliyim. İstanbul’a tayinimi aldırđım. Bir arkadaşı ziyarete gittim. Öğle namazını kıldırdım. Pahalı bir araba ile gelen bir hoca namazı kıldı, hal hatır sordu. Yetmişli yıllarda yurt dışına ilk din görevlisi olarak gidenlerden biriydi. Sonra bize bir hayat tecrübelerini anlattı: “Biz, başka bir arka-

daşımlla yakın çevrelerde olduğumuz için ailecek gider gelirdik. Dört sene kaldık. Hocam kazandığı parayla üç çocuğuna ev aldı. Ben de kazandığım parayla çocuklarıma eğitim verdim. Şimdi arkadaşımın çocuklarının evleri var, işleri yok. Benim çocuklarımin hem evi hem işi var.”

Sabahları ezberlerini dinlediğimiz hafız çocukları, sabah namazına alıştırmak için her ay Fatih Camii’nde sabah namazı kılıyoruz. Caminin ek binasında kahvaltımızı yapıyoruz. Seçtiğimiz bir kitabı çocuklara hediye ediyoruz. Hediye ederken de kitabın arasına harçlık koyuyoruz. Çocuklar biraz paraya geliyorlar ama en azından senede sekiz kere cemaatle namaz kılıyorlar. Aile birliği olarak lütfen, okulumuzun mescitlerini tertemiz ve düzenli yapalım. Okulumuzda mescidi yeniledik, halı ve masa koyduk. Abdest alma yerlerini temizledik ve gördük ki çocuklar teneffüste mescitte vakit geçiriyorlar ve namaz kılanların sayısı arttı. Namaz kılmak için genelde mescide inmiyorlardı. Bu çok önemli. Biz çocuklarımıza namaz kılma alışkanlığını bu yaşlarda vermek zorundayız. Hepimizin de bildiği gibi namaz kişiyi her türlü kötülükten alıkoyar. Bu Rab’bimizin ayeti.

Bizim okulumuz yüksek puanla girilen bir okul değil. Bizim çocuklarımız çok hareketliler, az puanla gelmişler. Bu çocukların enerjilerini almak lazım. Dün birincilik alan öğrencilerle bir mangal partisi düzenlediler. Çocukların puanları iyi değil belki ama vatanını sevdikten sonra cevval, iyi ahlaklı çocuklar bunlar, herkes üniversite okuyacak değil.

Hocalarımızın nezaretinde 9. ve 10. sınıflardan yirmişer kişi matematik ve Türkçe alanında iyi olan çocukları seçtik. Bu çocuklarımıza her cumartesi dört üniversite öğrencisi ders çalıştırıyor. Her ay seçtiğimiz bir kitabı bitirtiyoruz. Gördük ki,

çocuklar hem ibadet, hem ders olarak çok farklı oluyorlar. Dün de takdir ve teşekkür alanlara okulda hediye verildi. Gördük ki, birinci olanlar hep bizle aktivite yapan çocuklar.

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Hocamız çeşitli faaliyet örneklerini sundu. Kapanış konuşmaları için Ayşen Gürcan hocamızdan başlayacaktık. En son ev sahibimiz Mehmet Bey'e tekrar geleceğiz.

PROF. DR. AYŞEN GÜRCAN

KADIKÖY AHMET SANİ GEZİCİ KIZ ANADOLU İHL MÜDÜRÜ

Güzel bir konsept oluşturmuşsunuz her bir temsil ile. Teşekkür ediyorum. İnşallah seneye de güzel sonuçlar almak ümidiyle. Ben burada toparlamak amaçlı sorumluluk kavramının önemli olduğunu düşünüyorum. Herkes kendi payına, kendi evinin önünü süpürme örneğindeki gibi yaklaşırsa, herkesin elinden gelen neyse çocuğumuz adına harcarsa, o anlamda da okul sosyalleşme, çocuğun yanlış olan şeyleri ayırt etmeyi öğrenme yeteneği kazandığı bir yer olur.

Bizde sıkıntı, herkes en iyi olsun ister ancak o en iyi kavramından önemlisi yaptığı işi severek yapmasıdır. Meslekler arası hiyerarşik yapı kurulmaması gerekir. Hepimiz, çocuğumuz statüsü de parası da daha iyi mesleklerde olsun istiyoruz. Oysa artık gelecekte ahlaklı ve ayaklarını yere sağlam basan insanlar değerli olacak. Ne para, ne meslek değerli olacak. Gerçekten ahlaklı insan arar olduk. Ben de bunu sorumluluğa bağlıyorum. Hepimiz yapmamız gerekeni yaparak bir bütün oluşturuyoruz.

Bu anlamda öğretmenlerimize düşen gören kendi sorumluluklarını yerine getirmek, yöneticilerimize düşen görev bunun organizasyonu, velilerimize düşen görev de çocuklarımızı en iyi yetiştirmek için kolektif bir katkı vermektir. Sadece parasal anlamda değil.

Eskiden “Eti benim kemiği senin” denirmiş. Herkes bu anlamda sorumluluğu, değeri ve ahlaki öncelirse bizim için daha iyi olacaktır. Bu konuşmanın sonu yok ama bir yerden başlamakta fayda var. Elimizi taşın altına koyalım. Zaten son dönemde çok güzel işler yapılıyor. Çok güzel insanlar yetişiyor. Bizim dönemimizden çok daha kaliteli bir nesil geliyor.

PROF. DR. ALİ RIZA ABAY
YALOVA ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ

Davranışlarımızın arkasında dört faktör vardır. Duygusal sebepler, örf ve adet gibi kültürel sebepler, sonra akıl ve genellikle dördüncüyü Batılılar saymak istemezler, inanç-vahiy-aşkın gücü. Biz daha çok akla önem veren ülkelerin bazen o aklın çok fazla işe yaramadığını ama dinin daha memnun edici olduğunu görüyoruz. Biz aslında bu dört faktörden dördüncüsü ile davranışlarımızı belirleyen insanlarız.

Köyden yatılı okula geldiğimizde bize şu şeyleri yasakladılar: Küfür etme, yemin etme ve yalan söyleme. Meğer yemin insanın güvenilirliğini zedelermiş. Bunu bir proje haline getirdiler. Ben bunu hala söylüyorum, bu şekilde projeler yapın diye. Bunun kontrolünü de akran eğitimi dediğimiz şekilde bizzat çocuklar kendileri sağlayacaklar. Öğretmenler çok belirleyici. Önce kendi neslimize vaaz edeceğimiz, sonra kendi yapmadığımız şeyleri yapın

demeyeceğiz. Alışkanlıklardan vazgeçmek zor. Sosyal medya alışkanlığımız varsa hep birlikte karar verip kısıtlayacağız. Bu yüzden hem ailelere hem çevreye çok dikkat etmek gerekir. Ben çocuklarımın arkadaşlarının hepsini tanıyorum, öğretmenlerinin hepsini tanıyorum ama hiçbirini görmedim. Çocukların anlattıklarından çıkarım yapıp kollanabiliyor.

İSMAİL KARAKELLE

ŞEHİT İLHAN VARANK AİHL OKUL AİLE BİRLİĞİ BAŞKANI

Ben bitirirken şunu söylemek istiyorum; ÖNDER bizim için çok önemli, imam hatipler açısından olmazsa olmaz. Biz kendi değerlerimizi elimizle yiyoruz veya emanetlerimize ihanet ediyoruz. Genelde ilim sahipleri “Kemiyet mi keyfiyet mi?” diyorlar. Biz halk dilinde “İmam hatipler bu kadar çok açıldığı için içi boşaldı” diyoruz. Benim kendi gördüğüm bu büyük bir tuzaktır. Bunu biz söylemeyelim, söyleyene de müsaade etmeyelim.

Benim okul oturduğum semtte. Uzak olduğu için çocuğumu imam hatibe kaydettiremedik düz liseye verdik. Eroin satıcılarını, kapkaç olaylarını vs. anlatıyordu çocuk. Bir yanda bunlar var, bir yanda hafızlık yapan öğrenciler. Bu ayrıma bizim karar vermemiz lazım. Dolayısıyla biz bunu lütfen kendimiz söylemeyelim. Allah hepinizden razı olsun. Saygılarımı sunarım.

ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Kapanış konuşmasını yapmak üzere ev sahibimiz İstanbul İl Millî Eğitim Müdürü Levent Yazıcı'ya bırakıyoruz sözü.

LEVENT YAZICI İSTANBUL İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Ben konuşmamı, ilk bölümün devamı olacak nitelikte birkaç sözle tamamlamak isterim. Öncelikle eğitimin aile ile birlikte toplumsal bir kurum olduğunu hep birlikte paylaştık. Bu aile ve eğitim kurumları dönemsel olarak baktığımızda zor bir sürecin içerisinde. Şartlar, koşullar, standartlar ve yaşamın gereklilikleri sürekli değişiyor. Eğitim ve aile kurumları bir zorluk yaşıyor. Bu zorluk, kendi değerlerini yaşarken aynı zamanda gelecek kuşaklara aktarmaya çalışmaktan kaynaklanıyor. Okul da aynı şekilde okulun genel birikimini, kültürünü ve devletin yetiştirmeye çalıştığı insan modelini aktarmaya çalışıyor. Bir yandan değişim çerçevesinde aslında başlatıcısı olmak istiyor. Aslında aile de bunu istiyor. Bugünün değerleriyle eskiyi çatıştırmadan sürdürmek istiyor. Bu, çok kritik, iş birliği yapması gereken iki kurum olduğunu bize bir kere daha gösteriyor.

Değişen koşullar, beceriler bizden ne istiyor diye baktığımızda, birlikte çalışma, takım çalışması dediğimiz kültür ve anlayışa sahip olmayı gerektiriyor. İkili yapının yani okulun ve aile birliğinin, aslında ailenin, birlikte çalışma yollarını açmamız gerekiyor. Bir ortak amaç geliştirip bunda uzlaşabilmeli diye düşünüyorum. Ne kadar fazla ortak amaç bulunur ve bunun için çalışılırsa çocuklarımız için o kadar iyi bir gelecek olacağını düşünüyorum. Özellikle ailelerimiz okulla birlikte çalışırken bu kültürü birlikte vermenin yollarını aramalı. Çocuğun okulla olan bağlantısı okul saatleriyle sınırlıymış gibi düşünülür. Bu nasıl kalıcı hale getirilir diye baktığımızda ÖNDER gibi yapılara ihtiyaç duyarız. Kültürün aktarılması açısından bu birlikteliklerin daha üst çatılarda kurulmasının bu gelişime çok doğru bir yön vereceğini gösteriyor. Bunu için teferruatlarda çok fazla oyalanmadan hepimizin çok yönlü olarak kendi kadim kültürümüzü, değerlerimizi, üst düzeye doğru taşımamız gerekiyor.

Ben de okulların sayılarının çok fazla artmasının nitelik sorununu beraberinde getirmeyeceğine inananlardanım. Çünkü en yakın okulun aile için de çocuk için de en iyisi olacağına inanırım. Bu kültürün yayılmasında da toplumda istenilen bir dinamizmin, kültürün kurulabileceğine inanıyorum. Bu çerçevede aile ve eğitimin birlikte hareket etmesi, yol alması ve yol alış esnasında birbirine güvenmesi ve birbirini desteklemesi çok önemli. Unutmamamız gereken bir diğer önemli husus da okul ve aile birlikte hareket ettiğinde çocuğun buna bakarak daha sağlam adımlar atacağıdır. Bu güveni birlikte büyütmemizin hem çocuklarımıza hem ailemize hem geleceğimize sonsuz katkıları olacağını düşünüyorum.

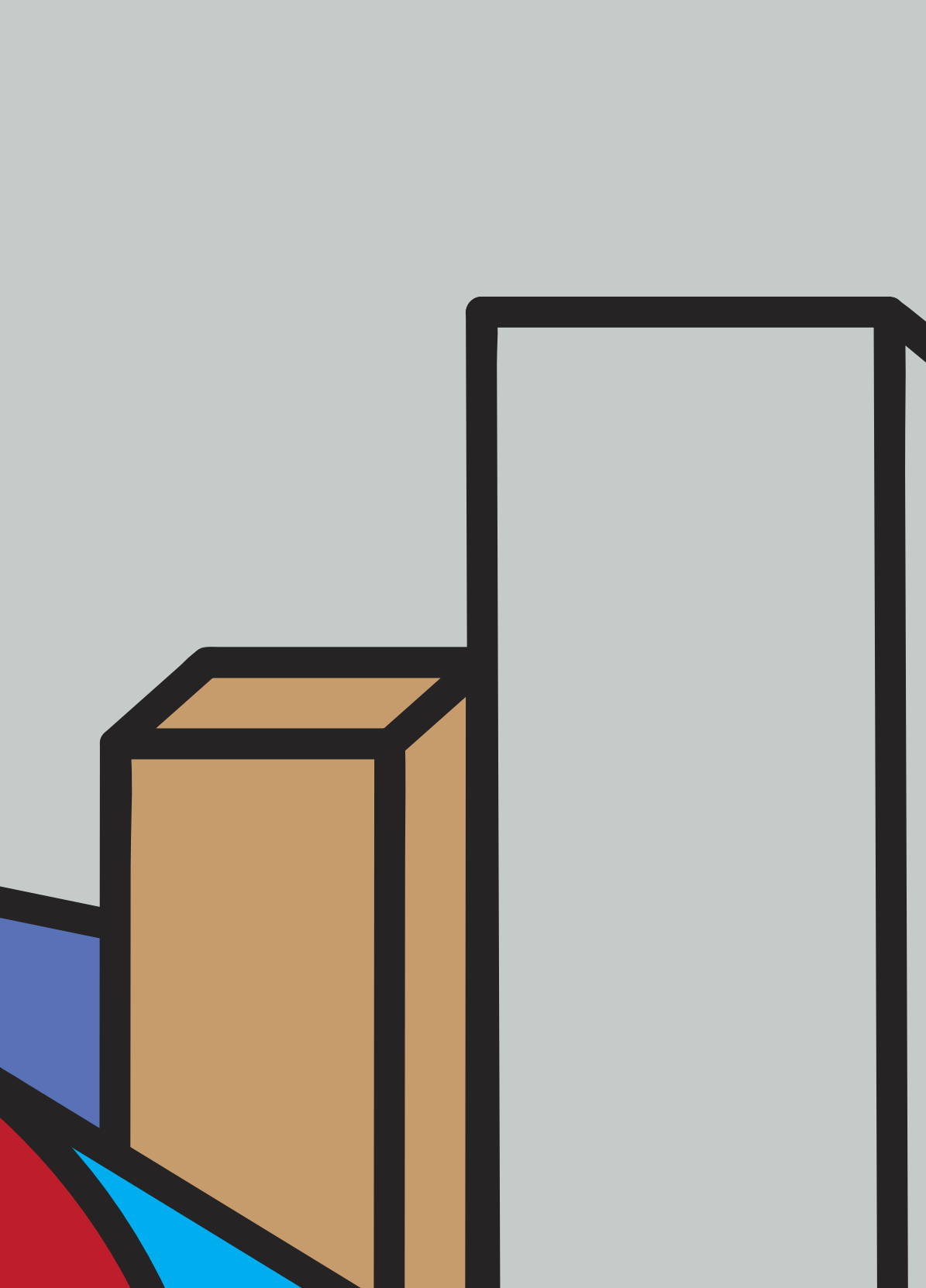
ALİ ÇİÇEK / MODERATÖR

Çok kısa yapılan konuşmaların kavram boyutlarını aktarmak istiyorum. Birinci kavramımız; ahlak ve liyakat sahibi insan. Ortak amacımız bu. Bunun için ne yapmamız gerekiyor? İkinci kavramımız; herkesin sorumluluk alması gerekiyor. Sorumluluk üzerinde çok duruldu. Peki sorumluluğu nasıl alacağız? Üçüncü kavramımız; uyumlu çalışmak. Bütünleşmeyi ancak uyumlu çalışarak sağlayabiliriz. Bu da herkesin kendi rolünü üstlenmesi ile olacak. Dördüncü kavramımız; herkesin kendi rolüne odaklanması. Beşinci kavram; ailede güçlü bir kültür. Altı; sosyal çevre. Son olarak; hayat boyu öğrenme. Aile de öğretmen de şunu bilecek, öğrenmenin sonu yoktur.

2. OTURUM

OKUL AİLE BİRLİKLERİNİN
NİTELİKLİ BİR YENİLİKLE EĞİTİME
KATKI SAĞLAMASI

TAYFUR ESEN / MODERATÖR
ÖNDER GENEL BAŞKAN YARDIMCISI

Böyle bir gündemin oluşturulması, “nitelikli bir yenilik” ifadesi özellikle bazı şeylerin eksik kaldığını, daha iyi olması gerektiğini bizlere hatırlatıyor. O halde bu eksiklikler nelerdir, nasıl giderilmelidir, bu konuda yukarıdan aşağı mı, aşağıdan yukarı mı bir yöntem izlenmelidir ya da nasıl bir yöntem izlenmelidir, nitelikli eğitim durağan mıdır yoksa sürekli gelişen kendisini değiştiren bir süreç midir, hangi alanlarda kullanılır, yasal mevzuat yeterli midir, geliştirilmeli midir yoksa kastedilen nitelikli eğitimden daha farklı şeyler midir? Bu soruların cevabını hep birlikte arayacağız.

PROF. DR. ALİ BULUT
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ

Hepinizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Bizim kişilik inşasıyla alakalı çalışmalarımız var. Kaynakları incelerken bir söz hoşuma gitti. Diyor ki Konfüçyüs, “Dünyada mutluluk isteyen eskiler önce devleti düzene koyarlardı. Devletlerini düzene koymak isteyenler önce ailelerini düzene koyarlardı. Ailelerini düzene koymak isteyenler ise önce kendilerini terbiye ile başarlardı.” Önce herkes kendisine bakacak. Zaten herkes görevini doğru yapsa kimsenin kimseyi uyarmasına, hatırlatmasına gerek olmaz. Bu manada İbn Haldun’un bir sözü var: “Siz çocuklarınızdan önce kendinizi terbiye edin. Çocuklarınız zaten otomatik olarak size benzeyecektir.” ÖNDER ve diğer bütün kurumlarda bizim iyi niyetli işe başlamamız lazım. Bütün işlerde Allah’ın rızasını gözetmek gerekmektedir.

Çocukları okullara gönderirken bir işi olsun, diploması olsun gibi fikirleri geçici amaç olarak görmek lazım. Esas amaç, “Allah rızası için çocuklarımızı yetiştirelim” olmalıdır. Bu amaç olursa peşinden diploma da diğer şeyler de gelir. Çocuklara da bir hedef, bir amaç aşılması gerekiyor. Amaçsız nereye savruldukları belli olmaz.

Okul aile birlikleri ile alakalı şunu gördük: Bizim kültürümüzde vakıf sistemi var. Bir nevi vakıf sistemi gibi çalışmalıdır. Geçler, aileler hatta herkesin eğitime ihtiyacı var. Hz. Ömer diyor ki: “Nasihat edenleri olmayan ve nasihat edenleri sevmeyen toplumda hayır yoktur.” Kendi yapmadığımız şeyi çocuktan istediğimiz zaman etkisi olmuyor. Onun için bizim Sufiler demişler ki, “Bir söz kalpten çıkmazsa kalbe ulaşmaz.” Bir sözün kalpten çıkması için ise yaşanmış olması lazım. Yaşanmıyorsa tesir etmez.

Okul aile birliklerinin başarısı da sivil ve yerel kuruluşlarla iş birliğiyle artmaktadır. Bir söz var, “Nitelikli eğitim için şu üç müessesenin aynı dili konuşması lazım. Bir okul, iki aile, üç sokak, yani çevre.” Bir söz daha, “Eğer bana bir şey söylersen

onu bir süre sonra unuturum. Bana onu söyleyip hatırlatırsan belki hatırlarım ama yaptırırsan hatırlarım.”

Temelinde sevgi olmayan hiçbir eğitim başarıya ulaşamaz. İnsan neye ilgi duyuyorsa o alanda başarılı olur. Öğrenmesi de artar. Okullarda çocuklar da sevdiği öğretmenlerin derslerine daha ilgili olur. O yüzden temele daima sevgiyi koymak gerekmektedir. Okul aile birlikleri, bazı yerlerde daha çok okul anne birliği gibi oluyor. Babaları da bir şekilde işin içine katmak gerekiyor. Nasıl olacağı da istişare ile olacak.

Mutlaka bakanlık, okul, aile ve okul aile birlikleri koordinasyonlu bir halde çalışmalı ki başarı sağlansın. Şimdi okul aile birlikleri için para toplama işi sanki görülüyormuş gibi. Sadece para toplayıcılar olarak görüldüğü zaman iş bir yere varmaz. Okulla alakalı olan kararlarda mutlaka iki tarafı da ilgilendiriyorsa, okul aile birlikleri ve müdürün ortak karar alması lazım. Okul müdürü, “Ben müdürüm hiçbir şeyi hiç kimseyi karıştırmam”, okul aile birlikleri de “Parayı ben veriyorum, sadece ben yaparım” derse olmaz. Mutlaka kararlarda ortak hareket etmek gerekiyor. Karara ortak kattığımız zaman, insan daha çok severek işi yapıyor.

Okul aile birlikleri ve müdürlerin, ortak bir şekilde, iki tarafı ilgilendiren kararlarda ortak adım atması gerekiyor. Yani bu bir ekip çalışması, aslında ekip çalışması sünnettir. Efendimiz şehir dışındayken bir defasında acıkmışlar, koyunu kesip yemek istemişler. Birisi diyor ki, “Ben koyunu keserim.” Öbür sahabe diyor ki, “Ben yüzerim.” Öbür sahabe diyor ki, “Pişiririm.” Efendimiz de buyuruyor ki, “Ben de odun toplarım.” Diyorlar ki, “Yok, Allah’ın Resulü sen otur, biz yaparız.” Efendimiz orada kabul etmiyor. “Arkadaşlarından ayrı davrananı Allah sevmez” manasında bir söz söylüyor.

Ekip çalışmasında herkesin hareket etmesi lazım. “Nasıl olsa bu işi yapan bir kişi-iki kişi var” denilirse olmaz. Çünkü efendimiz “Allah’ın yardımı birlik, beraber olanlardır” buyurmuştur. Eğer biz birlik beraberlik içinde olabiliyorsak o zaman Allah yardımcımız. Eğer herkes kendi hesabını yaparsa o zaman Allah’ın yardımı gelmez.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Şimdi Prof. Dr. Serdal Seven Hocamızı davet ediyorum. Hocam düşüncelerinizi alalım, buyurunuz efendim.

PROF. DR. SERDAL SEVEN FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ

Öncelikle ÖNDER ekibine bu güzel programı tertip ettikleri için çok teşekkür ediyorum. Konu çok önemli. Özellikle çok boyutlu bir konu. Okul, aile, toplum anlamında düşündüğümüz zaman birçok boyutu içeren bir alan.

Öncelikle bir gözlemimle başlamak istiyorum. Birkaç yıl önce bir metro istasyonunda treni bekliyoruz. O sırada 5 yaşlarında bir çocuk var, annesi elinden tutmuş. Fakat çocuk arada sarı çizgi var, ona basıp geri geliyor, basıp geri geliyor. En son anne uyardı, “Bak şurada sarı çizgiyi geçmek yasaktır yazıyor” dedi. Çocuk bir duraksadı, garipsedi, biraz düşündü sonra şunu söyledi: Sarı çizgiyi geçmeyeceksek trene nasıl bineceğiz? Şimdi mantık olarak düşündüğümüz zaman 5 yaşındaki çocuğun mantığı doğru. Orada sarı çizgi, hangi şartlarda geçilir, hangi şartlarda geçilmez diye bir kural koyulmuyor. Direkt, “Sarı çizgiyi geçmeyiniz” diyor. Oysa eğer geçilmiyorsa bu toplumun hepsi bunu ihlal ediyor.

Şimdi toplumun anlayışı, çocuğun gelişimi bir bütün olarak ele alınmak zorunda. Yani toplumun ihtiyaçları var, çocuğun ihtiyaçları var ve çocuğun bir fitratı var, toplumun bir yapısı var. Bunlar birbirinden bağımsız ve farklı olduğu sürece, yani okulla toplum bir bütünlük içinde bir birlik oluşturmadığı sürece bir çözüm de bulunması mümkün değildir. Bununla ilgili hocam bahsetti, İtalya'da Reggio Emilia adında bir kasaba var. Bu kasaba, Birinci Dünya Savaşında yıkılmış, sıkıntılar yaşamış bir kasaba. Bu kasabada yaşayanlar, "Biz burada bir okul yapalım" diyorlar. Tabii okulun binası değil okulun mantığını üretiyorlar, yani okulu bir model olarak ortaya koyuyorlar. Loris Malaguzzi isimli bir öğretmen buna öncülük ediyor. Öncelikle bütün toplumu kapsayan onların ihtiyaçlarını kapsayan onların ihtiyaçlarına göre bir okul modeli oluşturuyorlar. Bu da Reggio Emilia adını alıyor ve bugün dünyada en popüler okul modellerinden birisi. Bu okul modelinde direkt insanların yaşamı okula yansıtılıyor.

İnsanlar yemek yapıyor, temizlik yapıyor, o zaman okulda da temizlik yapılmalı. Yani dışarıda çalışıyorlar o zaman okulda bunun ön çalışması yapılmalı gibi düşünülmüş.

Burada okul aile birliğini oluşturmak, büyütmek ve okulun bir mantığı ve amacı çerçevesinde davranmak oldukça kolay. Herkes farklı düşünüyor, herkesin ayrı amaçları var, kimisi çocuğunun doktor olmasını istiyor, kimisi başka bir şey istiyor, bu karmaşada sonuç çıkarmak gerçekten zor. Burada bir amaç birliği oluşturmak gerekiyor. Öncelikle daha önceki konuşmacılarımız ve Ali Hocamızın da bahsettiği gibi yani okulun bir amacı olmalı. Ben imam hatip okullarını bu konuda çok avantajlı görüyorum. Çünkü buraya çıkan konuşmacılar özellikle bir amaçtan bahsetti; çocuğun ahlaklı olması. Bence en önemli amaç bu. Bir amaç var. Yani bizim ortak olduğumuz bir hedefimiz var. Çocuğun başarısı ortak bir hedef olmayabilir. Ama çocuğun ahlakı, toplum için hepimizi ilgilendirir.

Şimdi burada sahip olmamız gereken iki önemli kabul ortaya çıkıyor. Bunlardan birisi emanet. Yani, Allah benim çocuğumu yarattı ona şeklini verdi, niteliklerini verdi, belki bazı konularda eksiklikler oluşturdu ama bana teslim etti. Bu sadece bana teslim edilmedi bütün topluma emanet edildi. Ben öldüğüm zaman herkes bundan sorumlu olacak. Yani hepimiz birbirimizin çocuğuna emanet gözü ile bakmalıyız. Emanet gözü ile bakmayıp rakip gözü ile baktığımız zaman biz gerçekten bir birlik oluşturamayız. En önemli konulardan biri bu. İkincisi biz çocukları anlamalıyız, gelişimini bilmeliyiz. Ergenlikte nasıl, çocukken nasıl, bebekken nasıllar bunları bilmeliyiz. Bu çok kıymetli bir şey.

Bir okul müdürü ile konuştuğumda bana şunu söyledi: “Sizin bu anlattıklarınızın hepsi boş, boşuna çalışıyorsunuz, okul çok farklı bir yer.” Hayır, öyle bir şey olmaz, ilmi inkâr etmek demek, ilim ile uğraşanları geçmişteki birikimi inkâr etmek demektir. Ve bunun üzerine bina etmek gerçekten bizim için çok sakıncalı bir durum. Sadece eğitim sistemlerindeki bağlantılar oluşturamadığı için biz bu sıkıntıları yaşıyoruz. İşin bir teorik kısmı var, bütün okul modellerinin teorik kısmı var ama bizim öğretmene sorduğumuz zaman “Siz neye göre iş yapıyorsunuz?” diye bir teorisi yok. Bu kabul edilebilir bir şey değil. Yani bu dünyadaki gelişimin tersine, bizim inandığımız şeyin tersine bir şey. Biz ilmi önceleyen ilim mensuplarıyız.

Fitrat anlamında çocukları tanımak bilmek gerekiyor, bunu kabul etmek gerekiyor. Çocukları biz neden eğitiyoruz? Bu soruyu da sormak zorundayız. Biz aslında çocukların potansiyellerini ortaya çıkarmak için eğitiyoruz. Her çocuk doktor olamaz, her çocuk mühendis olamaz, herkes farklı niteliktedir. Dolayısıyla biz sadece görev olarak çocuğun sahip olduğu potansiyeli ortaya çıkartmasını hedefleriz. Eğitimdeki temel hedef budur. Bunu yapabilmek için de çocuğun kilitlerini çözmek zorundayız. Yani eğitim, okul, aile burada iş birliği yapmak zorundadır çocuğun kilitlerini çözmek için.

Ben 2006 yılından itibaren 2019’a kadar devam eden bir çalışma yaptım. 2006 yılında çocukların 6 yaşında sahip oldukları problem durumlarını inceledim. 18 farklı problem durumu var: Saldırganlık, özgüven eksikliği vs. gibi. Bunlara sahip çocukları aldık. Problem her çocukta oluyor fakat 16-17 farklı problemi taşıyan çocuklar var. Bunları bir de 19 yaşına geldiklerinde yani okula başlamadan önce ve okul bittikten sonra inceledim. Okul bittikten sonra problem düzeyi yüksek olan çocukların aynı problemlerinin devam ettiğini gördüm. Çok acı bir şey

bu. Koskoca bir okul süreci var ama okul sürecinde çocukların problemleri çözülmüyor. Yani çocukların kilitleri var ve bu kilitler çözülmüyor. Bunun nedeni ne? Sadece okul mu? Hayır; aile boyutu var, toplum boyutu var, okul boyutu var.

Bizim temel işlevimiz çocuğun kendini gösterebilmesi için bizim onun kilitlerini açmamız gerekiyor. Bugün maalesef, çok acı bir şey söylüyorum. Kanuni Hastanesi Psikiyatri Bölümünde ne hikmetse okul açıldıktan sonraki bir ay içinde yer bulunamıyor. Şimdi okula gitmediği halde normal gözükken çocuk, okula gittiğinde anormal görülüyor? Bu kabul edilir bir şey değil. Yani gidip ilaç alıp okula getirin diyor. Okula uyum sağlamıyor deniliyor. Yani kesinlikle kabul edilebilir bir şey değil. Oradaki psikiyatr, kaç kişiyi böyle gönderdiğini söylüyor. Yani senin çocuğun normal diyor. Ama okuldan illa rapor istiyor. Bunlar gerçekten üzerine düşünülmesi gereken şeyler. Bir psikiyatri ilacı sadece Türkiye’de yüzde 50’si İstanbul’da kullanılır mı? Ama öyle. Bunu biz çok detaylı ele almak zorundayız. Çocuğun okul ortamından, okuldaki fiziksel ortamından tutun da ailenin kendi arasındaki ilişkisine kadar bunu değerlendirmek zorundayız. Yani bizim temel işlevimiz aile ve okul olarak- çocukların önünü açmaktır. Önünü kapatmak değildir.

Yüksek problem düzeyine sahip olan çocuk 19 yaşına geldiğinde tamamen özgüveni ve öz saygısını yitiriyor. Çünkü herkes ona, “Sen problemlili, yaramaz, sorunlusun” dedi. Ve sonuç olarak çocuk kendini öyle kabul ederek etiketlenmiş bir şekilde giriyor. Bu sadece bizim toplumumuza özgü bir şey değil, dünyadaki genel problemlerden biridir. Ama biz Müslümanız, bunu çözmek zorundayız.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Olumlu olarak çözüm yollarının desteklendiği, diğer çocuklara örnek olabilecek bir yöntemi de biz geliştirmeliyiz.

PROF. DR. SERDAL SEVEN

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ

Bizim yaptığımız çalışmada şöyle bir sonuç çıktı: Problem düzeyi yüksek olan çocuklar kendilerini değersiz hissediyor. O zaman biz ne yapmalıyız? Değerli hissettirmeliyiz. Yani çocuğun eğitim ortamında yapmayacağı şeyi değil yapabileceği şeyi ona yaptırmalıyız. Yani çocukları yarıştırmamalıyız. Yani elma ile armudu aynı kefeye koymamalıyız. Eğitim ortamında bunu yapmalıyız. Ailedeki sıkıntıları da çözmeliyiz. İmam hatip okulları olarak avantajımız şu, yapılan aynı araştırmada şu sonucu elde

ettik: Çocuklardaki değişimi sağlayan en önemli şeylerden birisi özellikle dini inançtaki kabuller. Yani bir çocuk özellikle inanç kazanırsa bu problemlerden arınıyor. Yani biz çocuğa ahlaki öğrettiğimiz zaman ve Allah'ın bize gönderdiklerini çocuğa aktarıp çocuğu buna inandırdığımız zaman değişiyor.

Güvenli-güvensiz çocuk, küçük yaşta olumsuz bağlanmaya sahip olmuş çocuklar var. Bunların sadece değişenlerini ben Kur'an kurslarında ve imam hatip liselerinde gördüm. Bu çok önemli bir bulgu. Biz çocuğa inanç vererek anne babaya saygıyı dinimizin gereği olarak öğreterek bunu yapıyoruz. Yani sen anne-babaya dinimizin gereği olarak bize verdiği inanç doğrultusunda saygı gösteriyorsun. Sen akraba bağlarını korumak zorundasın. Çünkü senin dini inancın bunu emrediyor. Akraba bağlarını koruyan ve özellikle ailesine saygı gösteren, toplumda, okulda değer gören çocuk artık bu problemlerden arınıyor. Biz bu problemleri böyle çözüyoruz.

Son olarak okulun yapması gereken konu; okullarda kültür oluşturulmalı, yani okul, okul kültürü dediğimiz bir kültürle eğitim vermeli. Bu kültürün temel bir boyutu amaç. Bu amaç tamamen öğrenci başarısı odaklı olmamalı. Bu amaç gerçekten insani bir boyut, çocuğu insan edecek bir amaç doğrultusunda gerçekleştirilmeli. Ve okulların yöneticileri, idarecileri, birçok farklı unsuru sürekli değişmemeli. Okullarda rutinler oluşmalı. Ve sürekli olarak nesilden nesle bu rutinler devam etmeli. Amerika'yı örnek olarak vermek istemem ancak şu konuda vermek zorundayım; Amerika'da mesela okul otobüsleri var. Aklınıza ne geliyor; okul servisi. Hala o 40-45 model sarı otobüsleri okul servisi olarak kullanıyorlar. Bu bir kültürdür. Neden değiştirmiyorlar? Çünkü sen çocuğuna anlatırsın, çocuk çocuğuna anlatır. Bir okulu var. Çocuk okulunun yıkılması, isminin değişmesi vb. şeyler olduğunda bundan psikolojik olarak etkileniyor. Bunun için çocuğun

anılarını yıkmamak gerekiyor. Ve okulda bir kültür etrafında okul aile birliği oluşturmak gerekiyor. Teşekkür ediyorum.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Şimdi Nazif Yılmaz Hocamıza sözü veriyorum. Din Eğitimi Genel Müdürümüz. Tabi hocam muhtemelen sahada daha çok kendisine yeni kanatlar takan okul aile birliğinin varlığı ile mutludur, hoşnuttur. Sorunlar değişiyor olabilir. Ama biz inanıyoruz ki okul aile birliklerinin varlık düzeyi özellikle okullarda eğitimcinin idarenin işini kolaylaştırmak ve ona bir alan oluşturmaktır. Siz bu noktada okul aile birlikleri ile yakın temasları olan hatta okul aile birliklerinin taleplerini direkt kendisine ilettiği bir bürokrat olarak olayı nasıl görüyorsunuz? Okul aile birliklerinde nitelikli bir yenilik arzu eder misiniz? Arzu ettiğiniz yenilikler nelerdir? Okul aile birlikleri neler yaparsa hep birlikte daha güzel şeyler yaşarız?

NAZİF YILMAZ

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRÜ

Bismillahirrahmanirrahim. Öncelikle Değerli Oturum Başkanımıza ve Oturum Dostlarımıza sıhhat, afiyet; ÖNDER Başkanımıza ve başta organizasyon ekibi olmak üzere bütün ekibe başarılar dilerim, teşekkür ederim. Okul aile birliği ile ilgili konuşmadan önce imam hatip okulları aile profilini, ailelerimizin durumunu konuşmamız lazım. Çünkü eğer bir kültür aktarımı olacaksa, eğitim olacaksa, bu ailede başlıyor okula geliyorsa aileyi de tanımak gerekiyor.

Bazı sayısal veriler üzerinden konuşalım. Bizim imam hatip okullarında bir gerçeği görmemiz lazım. Elimizde 1994 yılında yapılan bir araştırma var. Ve 2020 yılında bizim yaptığımız bir araştırma var. Her ikisinde de ailelerimizin sosyo-ekonomik düzeyinin orta ve alt gelir grubu olduğunu görüyoruz. Bu, şu anlama geliyor; bizim ailelerimiz hakikaten geçim derdi ve çocuklarımızın gerçekten temel ihtiyaçları konusunda yoğun bir çaba içerisinde. Şu da bir gerçek ki; eğer ailede ekonomik düzeyde bir iyileşme varsa, standartlara baktığımızda özellikle gelir durumunda bir yükselme varsa, eğitim için harcamalar da ilk sırayı oluşturuyor. Örneğin sporla ilgili olsun, sanat ile ilgili olsun, kültürle ilgili olsun hem şartlar hem de imkân önemli. Şimdi bu açıdan baktığımızda size başka bir rakam daha söyleyeyim. İmam hatip okulları velilerimizin yüzde 90'ı kanaatimizce bu anlamda çocuklarına imkân sağlamada zorlukları olan ailelerimiz. Anne ve babalarımızın eğitim tipine baktığımızda gerek lise, gerek lisans-yüksek lisans olsun bunun arzu edilen noktada olmadığını görüyoruz. Burada birkaç soruyu sormak

lazım. 1994 yılı ile 2020 yılı arasında düşündüğümüzde, imam hatip mezunlarının sosyo-ekonomik düzeyini de göz önüne aldığımızda, veli profilimizin de bu anlamda değişmediğini de düşündüğümüzde acaba öğrenci kitlesi nerededir? Bunu sormak lazım. Çünkü buradan bir yere gelmek istiyorum. İkincisi de bizim okul aile birlikleri ile olan çalışmamızda aile birliklerimizi maddi gelir kaynağı olarak görmemek lazım. Ama öteden beri geleneksel bir anlayış oluşmuş; aile birliği deyince okula maddi destek verecek bir birim olarak düşünülüyor. Hayır, öyle düşünmemek gerekiyor.

Aile birliklerini aslında veli kaynağına, insan kaynağına tamamıyla okulun eğitiminde paydaş yapabilecek, iş birliği yapabilecek noktaya getirmek gerek. Şimdi bazı güzel örnekler var. Sadece veli kaynağından paneller, sempozyumlar, çalıştaylar düzenleyen, sadece veli kaynağı ile öğrencilerin eğitimine katkıda bulunan okullarımız var. Allah'a hamdolsun, biz de bunu teşvik ediyoruz. Yani diyoruz ki velilerimize; eğitimli velilerimiz vardır, sanayi, sağlık sektöründen olanlar vardır, güvenlik sektöründen olanlar vardır, iş dünyasından, çalışma hayatından vardır. Hayatın çok farklı kademelerinde bulunan velilerimiz vardır. Onların tecrübelerini öğrencilerimize, okula aktarmalıyız.

Benim gelmek istediğim bir nokta var, bugün biraz da özeleştiri yaparak, imam hatiplerin ve aile birliklerinin şunu göz önüne alması lazım. Maalesef bizim imam hatip okullarımızla alakalı olumsuz tezvirat yapan insanlar geçmişte çoktu. Bugün bu tezviratı yapan insanlar, kendileri imam hatip mezunu olduğunu söyleyen ve imam hatiplerin başarılı olmasını isteyen insanlar içinden çıkabiliyor. Söyledikleri o tezvirata, sokağa dönünce kendileri de inanmaya başlıyorlar. Bunları niçin söylüyorum, üzülererek ifade edeyim; gerek sosyal medyada gerekse medya üzerinde imam hatip okullarıyla ilgili insanlar cümle kuruyorlar.

Ben onun için şöyle diyorum; bu cümleleri kuran insanlar bundan 30 sene önce 90lı yıllarda 28 Şubat süreci öncesi veya 15 sene öncesinde imam hatip liselerinde okuyan öğrencilerin hepsi evliyaydı, hoclarının tamamı da profesördü, şu anda öğrencilerin hepsi tam zıddı, hocalar da gerçekten de eğitimden anlamayan insanlar mı? Böyle bir şey olabilir mi? Ama kurulan cümleler, samimiyetle ifade ediyorum başta şahsım olmak üzere imam hatip öğrencilerimize haksızlık ve imam hatip öğrencilerimize yönelik bir bakıma olumsuz bir kanaat, zandır. Ama geldiğimiz noktada bugün bizim okullarımızda Çince, Almanca, Rusça, İspanyolca, Arapça, İngilizce münazaralar yapan gençlerimiz ve televizyon programları yapacak derecede başarılı olan öğrencilerimiz var.

Sanat alanında, musikide, hüsnü hatta, ebruda, tezhipte, görsel sanatlarda zirvede olan çocuklarımız var. Fen bilimlerinde, sosyal bilimlerde çok başarılı, Teknofest'te birincilikleri olan öğrencilerimiz var. Spor alanında başarılı olan öğrencilerimiz var. Geçmişte yoktu, şimdi öyle hafızlarımız var ki hafız ama teknolojide zirvede, hafız da yetiştiren ama akademik alanda bulunduğu şehrin en başarılı okulu. Bütün bunları görmezlikten gelerek, sanki geçmişte bütün öğrenciler üniversiteye yerleşmiş gibi düşünüyor insanlar. Bir şeyi de kaçırıyorlar. Şu anda imam hatip okullarının üniversite başarısı Türkiye ortalamasının üzerinde. İkincisi, üniversite başarısı okul içinde de çeşitlilik arz eder. Yani sınavlı okulla sınavsız okuldaki öğrencilerin başarısı geçmişte nasıldı, Anadolu imam hatip liseleri, Anadolu liseleri ve diğer liselerle imam hatip liseleri arasındaki başarıdaki farklılıklarda olduğu gibi. Ancak bir şeyi de görmek lazım. İmam hatip okulları sadece akademik kaygıyla öğrenci alan okullar değildir. Sağlıklı din eğitiminin verildiği okullardır. Dolayısıyla bizim okullarımızda başarı farklılıkları fazla olabilir. Yani üst düzey öğrencisi olduğu

gibi akademik başarısı düşük olsa bile bu okulda din eğitimi almak isteyen çocuklarımız da vardır. Biz okullarımızda bütün bunlara imkân oluşturuyoruz.

Şimdi aile birlikleri ile eğitimi daha nitelikli hale getirmek için şunu görmek lazım; veli portremizi görelim. Nasıl bir veliye sahibiz? Sonra öğrencilerimizin taleplerini, istediklerini görelim. Bir de bu okullarımızda bir okul kültürü oluşturmuş; kim ne söylerse söylesin Türkiye’de okul kültür oluşturma konusunda en güçlü durumda olan imam hatip okullarıdır. Bu kültürü destekleyerek kimlik inşasında, şahsiyet inşasında neler yapılabilir? Bütün bunları göz önüne aldığımızda velilerin çocuklarına daha nitelikli bir şekilde destek vermesini sağlayabilecek, gelişen şartlar içerisinde onların çocuklarını daha iyi anlamasına katkı verecek çalışmalar yapabiliriz, hatta veli eğitimi demek yerine anne-baba eğitimi de diyebiliriz.

Bizim genel müdürlük olarak 18 yıldır uyguladığımız bir çalışma var; “Evin okula yakınlaştırılması ve değişen anne-baba rolleri” projesi. Bu kapsamda anne-baba eğitimi, her yıl 300 bine yakın velimizle bizim eğitim çalışmamız olur. Altını çizerek söylüyorum; Bakanlığımızda bu çalışma sadece Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı olarak imam hatip okullarında var. Çok güzel bir çalışma. Velilerimiz katılır; hafta sonları, hafta içleri belli periyotlarla anne-baba eğitimi çalışmaları var. İkinci olarak; sosyal-kültürel aktiviteler okul kimliğini oluşturmada önemli. Bunlar da imam hatip okullarında güçlüdür. Ancak burada bazen velilerin de okul yöneticilerinin de bildiği bir eksiklik var; bizim kendilerinden çok şey istediğimizi düşünürler. Ama aslı bu değil. Biz bir mutfak hazırlıyoruz, velilere ve okul idaresine, “Hepsini yapmak zorunda değilsiniz ama her bir çocuğumuzun bir aktivitede, bir çalışmada bulunması gerekir”

diyoruz, bu önemli. Bir çocuk kendisinde aidiyet hissedebilmesi için okuldaki bir çalışmada bulunması gerekir.

Üçüncü olarak; okul aile birlikleri, sürekli kendisini yeni çalışmalarla yeni projelerle teşvik etmesi lazım. Ancak burada da ilişkiyi iyi kurgulamak gerekiyor. Bugün size gelen sorular ve talepler dediğiniz için burada açmak istiyorum. Kimse yanlış anlamasın maalesef bazen şu olabiliyor. Okul aile birlikleri, “Ne yapabiliriz?” sorusunu sorması gerekirken “Ne yapıyorsunuz?” sorusu soruluyor. Hâlbuki, “Ne yapabiliriz?” sorusu daha çok katılımcı, destekleyici ve bir bakıma “Biz de bu işin bir parçasıyız” ifadesidir. Ama, “Ne yapıyorsunuz?” sorusu daha çok sorgulayıcı ve hesap verici bir sorudur. Aslında orada sorgulayıcı olan bir üst kurumdur, onun zaten sorgulaması gerekir. Bu şu anlama gelmiyor. Veli, çocuğunu gönderdiği okulu sorgulamasın mı? Sorgulayacak tabi, ancak orada o dili kurmak gerekir. Okul yönetimleri ve idarelerinin de aile birliklerine “Siz bu işten anlamazsınız, biz bu işi yaparız siz sadece maddi destek verir, çekilin bir kenara” demesi de asla doğru bir anlayış değil. Okul yönetiminin de “Çocuklarımız okullara bir emanettir. Biz emanetçiyiz” demesi lazım. Ben de o emanetleri alan kurumun baş yöneticisi olarak bu hassasiyete sahibim.

Bizim emanetlere, yavrularımıza her yönden sahip çıkmamız lazım. Artık eskisi gibi, “eti senin kemiği benim” mantığı zaten yok. Ama bu emanet öncelikle Allah’ın emaneti, ikincisi ailenin emaneti, üçüncüsü memleketin emaneti diye düşünmek lazım. Dördüncüsü de bu görevin bir emaneti olarak bakmak lazım. Ancak bu ilişkilerin çok iyi kurgulanarak çalışmaların yürütülmesi gerekiyor. Son olarak aile birliklerinden bizim bir beklentimiz var. Gerek imam hatip mezunları için gerek aile birlikleri için sesleniyorum. Türkiye’de başka imam hatip yok, bireysel-tekil örnekleri alarak kurumlarımızı itibarsızlaştırmayalım. Bir yanlış-

lık varsa bunu muhatabınıza iletelim. Takipçisi olalım. Ama bir yanlışlık ve eksiklikten dolayı bir okulu, bir kurumu, bir camiayı yargılamayalım.

Son kısım, bizim okullarımızın kamuoyunda doğru bir şekilde anlatılması, tanıtılması, başarılarından örnekler verilmesi gerekir. Son zamanlarda kurulan, “efendim nicelik var nitelik yok” cümlesine asla katılmıyorum. Bu cümle kurumları, okulları itibarsızlaştıran bir cümle olabilir. Dün bir sivil toplum örgütü geldi, okullarımızda yapılan çalışmalarını anlattı. Dedim ki, “Bununla alakalı okul türüne göre elimizde neler var?” Bir iyilik yarışması ile ilgili bir konuydu, “Gerçeği söylemek gerekirse imam hatip okullarında bu duygunun çok yüksek olduğunu gördük” dedi. Ben de “Zaten olmasaydı büyük bir eksiklik olacaktı” dedim. Bu duygu yüksekse bu bir başarıdır.

Bizim önce eğitimde şunun altını çizmemiz lazım; biz eğitimde kariyeri mi merkeze almalıyız yoksa karakter inşası ile beraber bir kariyer planlaması mı yapmalıyız? Amaç iyi insan yetiştirmek ise insana göre eğitim çıktılarını ve başarılarını değerlendirmemiz gerek. Bugün Türkiye’de ve İslam dünyasında gerçekten onurlu bir mücadele varsa şunu net okumak lazım; imam hatip okullarından mezun bir Cumhurbaşkanımız, onun duruşu, bir temsili varsa bu imam hatip okullarının en büyük başarısıdır. Ve şu anda bu başarı aynen devam ediyor. Bizim amacımız bu kültürü olabildiğince bütün okullarımıza yaymamız lazım. Bütün okullarımızda çocuklarımız her yönden onurlu duruşu ile, mücadelesi ile, memleket sevdası ile önde olması lazım.

Bir olayı anlatıp sözümü bitireyim. Biz Balkanlar’da din eğitimi veren kurumlarda bir çalışma toplantısı yaptık. O çalışma toplantısında Bosna’dan gelen arkadaşın söylediği cümle beni çok

duygulandırdı: “Bosna Savaşı patlak verdiğinde memleketimizin mücadelesinde Bosna’nın 550 yıllık köklü kurumlarından olan imam hatip dengi bir okulumuz Gazi Hüsrev Bey Medresesi mezunlarının Bosna cihadında memleket müdafaasında en önde ve öncü olduğuna şahit olduk.” Bu çok önemli. Bizim milli-manevi duyguları verebilmemiz için bir bakıma sağlıklı din eğitiminin, ahlak eğitiminin, karakter eğitiminin inşası için hep birlikte ama itibarsızlaştırmadan, genellemeden bazı eksiklikleri birlikte iş birliği halinde gidererek yapmamız gerektiğini ifade etmek isterim.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Şimdi sırada Erol Erdoğan var. Sosyolog kendisi, Türkiye toplumuna dair, imam hatiplere dair konuşacağız. Bir önceki dönemde de ÖNDER’de bulunmuş, görev almış birisi olarak okul aile birliklerine dair gözlemlerini, tavsiyelerini ve nitelikli bir veli ile eğitime katkı nasıl mümkün olur gibi konuları bizimle paylaşacak. Buyurun efendim.

EROL ERDOĞAN SOSYOLOG/YAZAR

Efendim iyi toplantılar diliyorum. İnşallah hayırlara vesile olacak bilgiler edinmiş oluruz. Hem Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’nün hem de ÖNDER’in övebileceğimiz, şükranla tekrar edebileceğimiz çok sayıda çalışması var ama bugünkü konsept bağlamında iki çalışmanın altını çizmek istiyorum. Öğrenci ve öğretmen dışındaki unsurları eğitim sürecine katmak ve eğitim paydaşı noktasına getirme noktasındaki başarıdır bu konsept.

Birincisi, okul aile birliklerinin Türkiye genelinde fonksiyonlu hale gelmesini sağlayıcı çalışmalar, diğeri de mezun dernekleri meselesidir. Her ikisi de öğretmen ve öğrenci dışındaki aileyi ve ona benzer unsurları eğitim sürecine katma noktasında fonksiyonel unsurlardır. Bunlar ÖNDER'in önemli başarılarıdır. Bu bile başlı başına tebrik edilmeli.

Değerli Dostlar, Türkiye'de iki okul türünü ben birbirine benzetirim ve daha sonra mukayese yaparım. Biri öğretmen okulları diğeri de imam hatip okullarıdır. Her ikisi de sistem tarafından rejim tarafından kurulan okullardır. İmam hatip okulları devam ediyor ama öğretmen okulları devam edemedi. Neden diye sorduğumuzda bunun çok açık cevabı var, birçok cevabı var ama bugünkü konsept bağlamında şu; öğretmen okulları sistemin merkezinde, rejimin merkezinde kuruldu. Rejimin yeni

vatandaş tipine hizmet etmek için kuruldu ve hep orada yani sistemin merkezinde kaldı. Ancak imam hatip okulları benzer gerekçelerle kurulmuş olmasına rağmen Anadolu insanımız, o okulları sistemin merkezinden alıp kendi merkezine, halkın merkezine taşıdı. İmam hatip okulları halkın okulları haline geldiği için, halk binasını, yurdunu yaptığı, öğrencisine burs verdiği için ve her darbeden sonra elinden alınan hakları bir defa daha siyaseti bir anlamda etkileyip yeniden geri aldığı için imam hatip okulları halkın okulları olarak halkın destek verdiği okullar olarak hayatını sürdürdü ve geliştirdi.

Elbette bugün de iktidarda imam hatip mezunu bir Cumhurbaşkanımızın olması, imam hatip mezunu arkadaşlarımızın değerli dostumuz Nazif Bey'in olması, imam hatip okullarının 28 Şubat sonrası süreçte haklarının geri alınmasında çok önemli işlevler görmüştür ama halkın okullara sahip çıkması meselesi bu bapta zikretmemiz gereken, altını çizmemiz gereken bir husustur. Bunu şunun için anlatıyorum; farklı süreçlerde imam hatip okullarını halkın okulları olarak tutmak biraz daha kolaydı ama Cumhurbaşkanımızın imam hatip mezunu olduğu, bakanların bir kısmının imam hatip mezunu olduğu, TBMM'de çok sayıda imam hatip mezunu olan milletvekili olduğu bir dönemde imam hatip okullarını halkın merkezinde tutmak biraz irfan, biraz marifet istiyor. Yani şunu başarmamız gerekiyor. İmam hatip mezunlarının iktidarda olmasının avantajlarını alıp ama aynı zamanda imam hatip okullarının devletleşmesinden de sakınmamız gerekiyor. İnce bir noktadır. Böyle bir kaydı düşerek bunu daha sonra uzun uzun birlikte konuşabilmeyi ümit ediyorum. Devletleşerek büyümek çoğu zaman güç anlamına gelebilir ama aynı zamanda içinin boşalması, irfanının gitmesi anlamına da gelebilir ki, bizim bundan kendimizi, okullarımızı ve camiamızı sakınmamız gerekir.

Şimdi tartışmaya açık öneri ve tavsiyelerde bulunacağım. Bir özelliği cüretkâr biçimde söyleyeceğim. Benden önce konuşan Değerli Müdürümüz çok benzer ifadeyi kullandığı için. Türk eğitim sisteminde veli kelimesinin nereden ithal edilip kullanıldığını bilmiyorum, bu konuda bir araştırma yapmadım ama siz de aile kelimesi kullandığınıza göre Milli Eğitim Bakanlığımıza artık bu veli kelimesinin kaldırılmasını ve yerine aile kelimesinin kullanılmasını teklif etmemiz gerekiyor. Buna mı taktın Erol Bey diyebilirsiniz. Evet, taktım. Çünkü etimoloji önemli, kelimeler önemlidir. Nasıl çocuğa isim verirken kılı kırk yarıyorsak bir şeyi tanımlamak da öyledir. Kaldı ki veli ile aile arasında dağlar kadar fark vardır.

Veli görev ve yetkiyi işaret eder, aile ise sorumluluğu ve hakları işaret eder. Zaten bunun somut karşılığını özellikle biz modern dönemde okullarımızda görüyoruz. Bizim velilerimiz tırnak işareti içerisinde kendisini gerçekten veli olarak görüyor. Aile olarak görmekten daha çok veli gibi davranıyorlar. Hatta zaman zaman biraz da yarışmacı ve sınavcı eğitimin getirdiği psikolojiyle de çocuğun CEO'su gibi de görmeye başlayabiliyorlar. Bu mümkün müdür bilmiyorum ama Milli Eğitim Bakanlığımızdan veli kelimesi yerine aile kelimesinin kullanılmasını teklif etmek, tabi bu tartışılması gereken bir tekliftir. En azından ben konuya böyle yaklaştığımı söylemek istiyorum. Veli değil aile kavramını kullanmalıyız. Aslında böyle konuşuyoruz ama işin içine girdiğimiz andan itibaren de birdenbire dilimiz değişiyor ve veli olarak kendimizi tanımlamaya başlıyoruz.

Eğitim ile ilgili bütün konuşmalarda bildiğiniz gibi hep problemlerden bahsedilir. Öğretmen mi problem, efendim nerede o idealist öğretmenler. Öğrenci mi, çok yaramazlar, çok haşereler hep internete bağımlılar, hiç laf dinlemiyorlar diye konuşulur. Bence öğretmen, öğrenci ve aile konusundaki bu üçlüdeki en

problemlili olan aslında ne öğretmendir ne öğrencidir aslında ailedir diye düşünüyorum. Okul aile birliklerini kastetmiyorum doğrudan aileleri kastediyorum. Şunun için söylüyorum. Belki rakamlar da vardır ama benim kendi gözlemim de öyle, bugünkü öğretmenlerimiz, kim ne söylese söylesin, bundan 30-40 yıl önceki öğretmenlerimize göre gerçekten daha eğitimliler, daha başarılılar. Öğrenci psikolojisini bilmede, toplum sosyolojisini bilmede, eğitim tekniklerini bilmede çok daha başarılılar. Ben bunu hiçbir zaman tartışmayı doğru bulmam. Öğretmenlerimiz çok iyi. Öğrencilerimiz bence 20-30 sene öncesine göre çok daha iyiler, çünkü bir defa eğitimde sistem tersine döndü. Öğrencilerimizin bir kısmı artık bizim hocamız. Evet tecrübe eksik ama bilgi eksikleri yok. Bu ikisi çok iyi.

Evet, öğretmen ve öğrenciden isteyeceğimiz hususlar var ama problemin büyüğü ailelerde. Neden diye sorarsanız birkaç cümle söyleyeceğim. Ama niye bu konuyu gündeme getiriyorum? Okul aile birlikleri aynı zamanda aile profilinin de nitelikli hale gelme noktasında birtakım çalışmalar yapabilirler. Evet, aile akademileri var, bir nebze olsun iş görüyor ama daha yaygın daha nitelikli çalışmaya ihtiyaç var. Birinci problem şu; gerçekten ailelerimiz kendilerini veli gibi görüyor, bu psikolojinin değişmesi lazım. İkincisi; ailelerimiz çocuklarının bir anlamda CEO'su gibi davranıyorlar. Üçüncü problem; ailelerimiz annelik- babalık görevlerini kurumlara devrediyorlar artık. Bu konuda o kadar niyetliler ki her şeyi onlar yapsın istiyorlar. Ailelerin kendilerini müşteri-CEO konumuna çıkararak her türlü aile görevini okula devretmesi de doğru bir şey değildir. İnsani bir şey değildir. Annelik babalık ninelik dedelik ablalık başka kurumlara devredilebilir görevler değildir. Bu konuda da ailelerin eğitilmesi gerekiyor.

Başka bir problem şu; ailenin eğitimin en problemlisi haline gelmesinde, veli gerçekten çok değişti. Dijital dönüşüm, kuşak-

lar arasındaki farklılığı olağanüstü bir seviyeye getirdi. Eskiden dede ile torun arasında kuşak farkı olurken bugün baba ile, anne ile çocuk arasında ciddi bir kuşak farklılığı oluşuyor, hatta büyük kardeş ile küçük kardeş arasında kuşak farklılığı var. Kuşak farklılığı demek; bir annenin bir babanın ailenin çocuğunu genci eksik taniması demektir. Ve çocuğunu eksik tanimasının getirdiği problemleri de çoğu zaman sahada görüyoruz ya da araştırmalarda görüyoruz. Dolayısıyla çocuk ve genç psikolojisi gibi konularda ailelerin, anne babaların eğitilmesi, bu konuda onların artılarını sağlamak noktasında kesinlikle okul aile birliklerine görev düşüyor. Çocuğunu iyi tanıyan bir ailenin eğitime, okula yapacağı katkı kesinlikle daha iyi, daha nitelikli olacaktır. Hatta o okula devretmeye çalıştığı annelik-babalık görevlerini bir ölçüde daha iyi yapmaya çalışacaktır.

Son önerim şu olsun. Ben bir kamu araştırmacısıyım. Sürekli gençler ve eğitim ile ilgili araştırmalar yapıyoruz. En son İstanbul'da Başakşehir Belediyesi ve İstanbul Üniversitesi'nin beraber yaptığı İstanbul gençliğine yönelik bir araştırmada uyuşturucu kullanımı ile ilgili ürkütücü bir tabloyla karşılaştık. Aslında yeni değil. Daha önce başka illerde yaptığımız bu sonucun benzerini sahada tekrar gördük. Kesin bir rakam yok ama yaklaşık söyleyeyim. İstanbul'da yaptığımız bir araştırmada 15-29 yaş arasındaki gençlere şu soruyu sormuşuz. "Uyuşturucu kullanıyor musunuz?" Yüzde 0.6 "Evet" demiş. Yani hiçbir şey. Sevinebilir miyiz? Hayır sevinmeyelim. İkinci soru şu; "Peki çevrenizde uyuşturucu kullanan genç var mı?" Rakam kaç biliyor musunuz? "Evet, çevremde uyuşturucu kullanan genç arkadaşım var" diyenle "Görmedim ama tahmin ediyorum" diyenlerin toplamı yüzde 33.

Değerli Dostlar, rakamları bilmiyorum ama Nazif Hocama "Türkiye'de kaç imam hatip mezunu var?" diye sormuştum. Ama

şimdi yuvarlayarak söyleyebiliyorum. Türkiye’de 2 milyona yakın imam hatip öğrencisi, imam hatip mezunu, mensubu var, belki daha fazladır. Ne demek bu biliyor musunuz? Çok büyük bir camia demektir. Camiaların, cemiyetlerin büyük enerjileri vardır. İmam hatiplilik bir camiadır. Ne gibi? Galatasaray Liseliler gibi, Kabataş Liseliler gibi, İstanbul Liseliler gibi, Fenerbahçe Liseliler gibi, çoğaltabilirsiniz bunu. Evet, Nazif Hocam gösterdi. Rakam çok yüksek; 3 milyon. Sevgili Dostlar, 3 milyon ne demektir biliyor musunuz? Eğer enerjilerini doğru kullanırlarsa Türk eğitim sisteminin tamamında iyiliği, hayrı, niteliği artıracak bir kitle demektir.

Benim sorum uzun zamandır şu; imam hatip camiası enerjisini doğru kullanıyor mu? Sorunun cevabını vermeyeceğim ama imam hatip camiası enerjisini doğru kullanırsa, heyecanını, birikimini doğru kullanırsa, bildiklerini doğru yönetirse sadece imam hatiplerde değil Türkiye’deki tüm okullarda bir nitelik artışı, bir hayır artışı sağlayabiliriz. Medeniyetimiz adına, inancımız adına, kültürümüz adına bir iyileştirme sağlanabilir. Uyuşturucu rakamlarını göz önünde bulundurup ve “Biz enerjimizi doğru kullanıyor muyuz?” sorusu üzerinde de bir vicdan muhasebesi yapmak zorundayız. Teşekkür ediyorum.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Şimdi Sinan Aydın Bey, Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürümüz konuşacak. Herhalde Türkiye’de en çok imam hatip lisesinin olduğu yer. Bir ilçede imam hatip lisesinin öğrenci sayısı, okul olarak fazlalığı ve gün geçtikçe buna ilginin artması muhtemelen okulla beraber okul aile birliklerinin de çok ciddi çalışmalarının olması ile alakalı.

Bu anlamda siz Üsküdar özelinden hareketle okul aile birliklerimizin daha nitelikli hale gelmesi için neler söylersiniz?

SİNAN AYDIN

ÜSKÜDAR İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜ

Sözlerime başlamadan önce Sayın Genel Müdürümüzü, Sayın ÖNDER Başkanımızı, tebliğ sunan hocalarımızı, bütün katılımcıları, Aile Birliği Başkanlarını, Dernek Başkanlarını saygıyla selamlıyorum. Ben şunu önemsiyorum. Kim hangi vazifeyi yapıyorsa yapsın, hangi görevi icra ediyorsa etsin o görevi yapanlarla beraber yaptığı o görevle ilgili meşverette bulunması hayati ehemmiyete haizdir. İsterse öğretmen, isterse okul müdürü, isterse ilçe müdürü, isterse il müdürü olsun. Bu, ortak akılı devreye sokmaktır ve daha bereketli, daha güçlü işleri yapabilmeyenin en kestirme yoludur. Bu manada ben ÖNDER'imizi tebrik ediyorum. Bunun kitapçık haline getirilmesi ve ülke geneline yaygınlaştırılması da fevkalade takdire şayan bir çalışma. Ben de bütün katkısı olanları buradan kutluyorum.

Şöyle giriş yapayım; yaşadığım üç hikâye ile bağlantı kurarak, somutlaştırarak katkıda bulunmak istiyorum. Birincisi şu; ben 1997 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat fakültesinden mezun oldum. Biz lisans eğitimimizi sürdürürken Hayrettin Karaman Hoca bildiğim kadarıyla lisans derslerine gelmiyordu. Yalnız seminerlerini dinlerdik. Mezuniyette de mezuniyet buluşmaları olurdu. Bu mezuniyet buluşmamızda Hayrettin Karaman Hoca'yı da misafir ettik. Arkadaşlarımızın birisi soru sordu. "Muhterem hocam, çocuklarınız okudu mu?" Hocamızın cevabı çok enteresandı; "Üç çocuğum var. İkişisi şu an doçenttir. Bir de kızım var, kızım da imam hatipten sonra muhtelif sebeplerden dolayı

okuyamadı. Ancak kızım iki oğlumdan da daha münevverdir. Çünkü oğullarım kendi alanlarını bilirler ama kızım çok kitap okur, o daha münevverdir bana sorarsanız.” Ardından, “Peki, sizin çocuklarınızın okuması için bir katkınız oldu mu?” diye sordu, hoca “Hayır” dedi. “Onlar beni okur gördüler, onlar da okudular.”

Şimdi bu birinci anlatacağım hikâye. Diğerini de Sayın Müdürüm biliyor. Biz her ay okul müdürlerimizle birlikte bir kitap okuyoruz. Kitabın yazarı ile okul müdürlerimizi bir araya getiriyoruz. En son Perşembe günü Mehmet Dinç Hoca'nın bir kitabını okuduk. Ve Ömer Faruk Harman Hoca'nın Kudüs'ün Gizemli Tarihi kitabını dağıttık. Kudüs, ilahiyat ve dinler açısından revaçta diye Kudüs'ü okul müdürlerimiz, hocamızdan dinlesinler düşüncesi ile 46. kitap olarak belirledik. Bu zaman kadar 45 kitap okundu müdürlerimizle. Bu kitaplardan biri de Sinan Canan Hoca'nın kitabıydı. Sinan Canan Hoca ile değerlendirmeyi yaptığımızda hoca bize şöyle bir eleştiride bulundu; “Siz eğitimciler okula

çok büyük ehemmiyet atfediyorsunuz toplumu dönüştürmek için. Oysa toplumu dönüştürmek istiyorsanız annelerin yüzde 30'unu, yüzde 35'ini yetiştirin, toplumu dönüştürürsünüz. Asıl kilit olan ehemmiyeti olan annedir” dedi.

Az önce Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı da yapmış olan Ayşe Gürcan Hocamızı dinledik. Hocamız, “Ailede eğitimi de besleyen en önemli unsur annedir” dedi. Benim babam rahmetli yazı işleri müdürü idi, lise mezunu idi. Annem öyle değil ama annemin arkamızdaki teşviki motivasyonu daha güçlü idi. Bunun böyle onlarca yüzlerce örneği vardır. Diğer mesele; biz kaymakamımızla beraber dedik ki, “27 hayırsever 27 okul yaptırmış Üsküdar’da. Bunların hepsine gelip Cumhurbaşkanımızın teşekkür etmesi mümkün değil. Milli Eğitim Bakanımızın da teşekkür etmesi mümkün değil. Onların buradaki temsilcisi olarak biz gidip teşekkür edelim başışçılarımıza.” Çok enteresan hikâyeler var. Buradaki konu ile bağlantılı olan birisini söyleyeceğim. Hayırseverimiz, “30 yılda okulu yaptırdık, devlet yetkililerinden bir Allah’ın kulu gelip bana teşekkür etmedi” diyor. Ne kadar bahtiyar olduğumu bilemezsiniz. “Yer gösterin, yeni bir okul daha yaptıracağım” diyor. Ama şunu söyledi; “Ben işte oldukça iyi para kazandığımı görünce iki oğlumu da Türkiye’de okutmak doğru olmayacak, lisede de Avrupa’da okuttum, üniversitelerini de Amerika’da okuttum. Bunlar için her sene o günün rakamları ile bir apartman yaptıracak kadar para verdim. Hiç pişman değilim.”

Kaymakamımız ve Belediye Başkanımızla geçtiğimiz günlerde ülkemizdeki çok meşhur bir konfeksiyon sahibinin yanına gittik. O şöyle bir tabir kullandı; “kıyafet adama yürümeyi para adama konuşmayı öğretir” diye. Biraz doğru tarafı var, biraz yok. Yani maddiyatla da bu işin çok ilgisi var. Şimdi Sayın Genel Müdürümüz belirttiler; genelde velilerimiz imam hatiplerimizde orta

ve ortanın altında gelir grubundalar. Şimdi aile birliklerimize burada bir denge düşüyor. Her işin bir finansman boyutu var, bu finansman boyutunda aile birlikleri muazzam işler yapıyor. Ama burada tabi düalist bir yapının oluşmaması lazım. Aynı kulvarda birbirlerine rakip olarak at koşturmamaları birbirlerini besleyici ve destekleyici şekilde çalışmalar öneriyoruz. Mesela problemler yaşandığında hemen eğitimin kalitesine yansıyor. Ama bir düzenli bereketli, yürüyüş varsa bu da hemen olumlu bir şekilde eğitime yansıyor. Bu taraflarını da mutlaka görmek lazım diye düşünüyorum.

Burada biz eğitimciler olarak sorumluluğu getirdik anneye ve babaya yükledik. Bizim hiç sorumluluğumuz yok mu? Tabi böyle bir şey diyemeyiz. Böyle bir şey desek biz, yaptığımız işin hakkını veremeyiz. Elbette ki, biz okulun, öğretmenin dönüştürücü gücüne inanmakla mükellefiz. Buna inanmazsak işimizin hakkını veremeyiz. Bu arada bir araştırmayı sizinle paylaşmak istiyorum. John Hattie diye Yeni Zelendalı bir araştırmacı var. Amerika’da 40 bin denek üzerinde araştırma yapıyor. Araştırmanın teması, “Öğrenci başarısı üzerinde etki eden unsurlar ne? “Üç aşağı-beş yukarı netice şöyle; “Yüzde 50 genetik faktörler. Yani bu Allah vergisi buna çok müdahale etmek mümkün değil. Ama yüzde 5-6 ile aile, akran çevresi, okul çevresi, televizyon, internet vs. ancak değişkenin en büyüğü öğretmen.” Öğretmenin ne bildiği, ne yaptığı büyük ehemmiyet arz ediyor. Onun için hem ÖNDER olarak hem diğer bütün sivil toplum kuruluşları olarak hem de aile birlikleri olarak öğretmene yatırım yapmayı ve doğru miktarda beslemeyi ve desteklemeyi de çok önemsememiz lazım.

Burada konuşmamı şuraya bağlamak istiyorum. Az önce Serdal Seven Hocamız ifade buyurdular, kendilerine cevap olsun diye söylemiyorum, lütfen beni bağışlasın. Geçtiğimiz ramazanda bir iftar programında eğitim fakültesinden bir hocamızla aynı

sofrayı paylaşıyoruz. Hocamız ilçe milli eğitim müdürü olduğumu işitince, “Hocam sizden gelen öğrenciler bize tabiri caizse boş geliyor” dedi. Ben de ona dedim ki, “Kusura bakmayın hocam sizden gelen öğretmenler de bize çok doğru gelmiyor.” Şimdi bu, “Yumurta mı tavuktan tavuk mu yumurtadan çıktı?” hesabı. Ben ilahiyat mezunuyum, biz de pedagojik formasyon aldık. Bu, 1997’de böyleydi bugün de çok değiştiğini zannetmiyorum. Öğretmenler öğretmenliklerini ziyadesiyle sınıfta ve öğretmenler odasında öğreniyorlar.

Kuşkusuz teorinin başımızın üstünde yeri var, teorisz bu iş olmaz ama hangi eğitim fakültesinden mezun olan öğrenci, hangi eğitim modelini de öğrenmiş gelmiş onu uygulayarak Türkiye’de güzel bir başarı hikâyesini ortaya koymuş?

Şu çok önemli bir husus; biz elbette ki, üniversitelerle beraber yürüyeceğiz. Buna sayın müsteşarımız da altını çizerek vurgu yapardı. Derdi ki, “Bizdeki tecrübeli öğretmenlerin eğitim fakültelerine gidip öğretmen olacaklara ders vermesi lazım. Ve eğitim fakültelerindeki hocaların da okullardaki gerçekliği yaşamaları görmeleri lazım.” Bizde YÖK ayrı telden çalışıyor, eğitim bakanlığımız ayrı telden çalışıyor ve bunları birleştirme biraz genel müdürlüklerimize, biraz il müdürlüklerimize, biraz biz ilçe milli eğitim müdürlüklerimize düşen işler. En nihayet, biz de Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitemiz de dâhil olmak üzere üniversitelerle protokol yapıyoruz. Bu gidiş-gelişi artırmaya ve bu manada tabiri caizse kendi söküğümüzü kendimiz dikmeye çalışıyoruz. Ama bu böyle olabilecek bir şey değil. Bu çok daha üst politikayı gerektiren bir şey. Hatta ben bir sempozyumda yurttan bir hocadan dinlemiştim. Milli Eğitim’de bir müddet çalıştıktan sonra akademisyen olan bir hocamızı. Diyordu ki, “Benim geldiğim noktada benim inancım şu; 10 yıl

Milli Eğitim’de çalışmayı hoca yapmamak lazım.” Tartışılır ama bunun doğruluk payı vardır diye söylüyorum.

Üsküdar ilçemizde eğitimin hakikaten bir kalitesi var, imam hatip okullarımızın da bir kalitesi var. Toplam bizim imam hatip okullarımızın sayısı fazla değil ama proje okullarımızın sayısı fazla. Dört imam hatip okulumuz proje okulumuz şu anda. Programız uygulayan iki tane imam hatip okulumuz var ayrıca. Ve bununla beraber 6 tane Ortaöğretim Genel Müdürlüğüne bağlı proje okulumuz var. Bir fen lisemiz var ve Türkiye’de tek olan Araştırma Geliştirme Uygulama Merkezimiz var. Şimdi sabahtan il müdürümüzle konuştuk, “Şu okulu da proje okulu yapalım mı?” dedi. Ben dedim ki, “Üsküdar bunu kaldırır.” Üsküdar tarihinden bu yana eğitim şehri. Şuraya bağlayacağım; şimdi oran olarak yüzde 20 civarında imam hatip ortaokuluna giden öğrencimiz var. Yüzde 14 civarında da imam hatip lisesine giden öğrencilerimiz var. Göreve başladığımızda 4 imam hatip lisemiz vardı, şu anda 11 tane var. Ama bir planlama yaparak ikisini bir okulda birleştiriyoruz. Sınıf mevcutları biraz daha artsın diye genel müdürümüzün bilgisi ve onayı dâhilinde bir planlama yapıyoruz.

Tüm bunların arkasında sadece Üsküdar’ın eğitiminden sorumlu insanların katkısı yok, belediyelerimizin, kaymakamlarımızın, STK’ların, herkesin katkısı var. Belki Üsküdar’ı diğer ilçelerden ayıran en büyük özellik bu. Biz her ay bir koordinasyon toplantısı yapıyoruz; “Neredeyiz, ne yapıyoruz, ne yaptık, ne yapmalıyız?” diye. Bu toplantılara kaymakamımız, belediye başkanımız, belediye başkan yardımcısı, STK kuruluşlarımız, okul müdürlerimiz katılıyor. Bu işlerde beraber yürümek beraberinde bir güç getiriyor. Ve özetle birlikte yapılan işlerde muazzam bereket var, bunu Üsküdar canlı bir şekilde yaşıyor. Bu şekilde toparlamış olayım, hazirunu tekrar saygıyla selamlıyorum.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Çok teşekkür ediyoruz. İkinci turda tekrar Ali Bulut Hocama söz hakkı vermiş olacağım. Hocam buyurun.

**PROF. DR. ALİ BULUT
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ**

Hızlı şekilde notlarımızı söyleyelim. Okul aile birlikleri ile ilgili de birtakım öneriler hazırladım. Birincisi; okulların okul aile birliklerinin görevini ve nitelikli eğitime katkısını anlatılabilmesi lazım. Yani birlik beraberlik şuuru verilebilmesi lazım. İkincisi; okul aile birlikleri okula gelen velilere gerekli ilgi ve alakayı göstermeli, bazen bunlardan şikâyet olduğunu araştırmalarımda gördüm. Üçüncüsü; okul aile birlikleri genelde okul için para toplama görevlisi olarak görülmekte olup bu durum birlik hakkında olumsuz bir imaj ortaya koymakta. Bu sebeple ekonomik durumu iyi olmayan veliler toplantılara gelmekte isteksiz davranabilmekte. Bu problemin çözülmesi gerek. Dördüncüsü; okul aile birliklerinde olanlar başta olmak üzere velilerin de seminerlere alınması lazım. Benzer seminerlerin yine öğretmen ve idarecilerle yapılması lazım. Çünkü şöyle bir söz var; “Kendisini beslemeyen öğretmen öğrencisini besleyemez.” Kendisini beslemeyen veli de öğrencisini de besleyemez.

Beşincisi; eğitime önemli bir katkı sağlamış ve kendisini ispatlamış okul aile birliklerinin tecrübelerinden istifade etmek lazım. Altıncısı; okul aile birlikleri ihtiyaç sahibi öğrencileri gözetip mutlaka verimli bir eğitimi sağlamalı. Yedincisi; okul aile birliği toplantılarının belli aralıklarla düzenli yapılabilmesi lazım ve velilerin etkin katılımı için çabalanması lazım. Sekizincisi; hem

öğretmen hem de velinin öğrenciye gereken ilgi ve alakayı gösterebilmesi gerekiyor. Mesela çocuk bir ödev, resim veya başka bir şey hazırlamış. Babasına, annesine, öğretmenine gösteriyor ama kimse ilgilenmiyorsa o zaman o işin hiçbir kıymeti yok. Onuncusu; bizim çocuklarımıza örnek şahsiyetleri tanıtmamız lazım. On birincisi; şu Hadis-i Şerif'i hepimizin tatbik etmesi lazım; "Sizden biriniz kendisi için istediğini kardeşi için istemediği sürece imanı tam olmaz." Biz de öğretmen olarak ya da idareci olarak şöyle düşünmeliyiz; "Acaba sınıfa gelmiş bu çocuk benim kendi çocuğum olsa ben ona nasıl davranırdım, ya da öğretmenin nasıl davranmasını isterdim, nasıl konuşmasını isterdim, nasıl soru sormasını isterdim. Nasıl muamele etmesini isterdim?" Karşıdaki öğrencileri kendi çocuğumuz yerine koyabiliyorsak işte bu hadisi şerifi biz anlamışız demektir.

Doğan Cüceloğlu Hoca şöyle bir şey anlatmıştı, çok hoşuma gitti. Amerika'da çocuğu lisede okurken liseler arası basketbol turnuvasında finale kalıyorlar. Hoca şöyle anlatıyor: "Finalden sonra pizza yiyeceğiz beraber. Başa baş gidiyor maç, son saniyede bizim çocuğa bir top geliyor. Atarsa yenecek atamazsa mağlup olacaklar. Çocuk attı topu, potadan geri yuvarlandı. Arabaya bindik konuşmuyor, pizza yiyecektik istemiyor. Dedim ki, 'Allah'ım ben psikolog adamım, herkese bir şey veriyorum. Çocuğuma bir şey veremiyorum, ne yapacağım?' O an arabayı kenara çektim. Dedim ki, 'Oğlum sen isteyerek oynadın mı, elinden geleni yaptın mı? Sonuç sende değil.' O zaman, 'Doğru diyorsun, ben elimden geleni yaptım.' dedi. Sonra pizza almaya gittik." Biz çocuklarımızın yetişmesi için elimizden geleni yapalım sonuç, netice Allah'tan.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Zaten bütün okul aile birliklerimiz gönüllülük üzerine kurulan yapılar. Dolayısıyla bu yapının okulların biraz da sivil görünen yönüyle çocuklarımıza daha rahat dokunabileceği, onların eksiklerini tamamlayacağı kanaatindeyiz. İnşallah daha güzel örnekler çıkacaktır karşımıza. Hocam buyurun.

PROF. DR. SERDAL SEVEN**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ ÖĞRETİM ÜYESİ**

Dinimiz, işi iyi yapmak konusunda da bize birtakım emirler veriyor. Dolayısıyla bir hoca kendi işini gerçekten iyi yapmalı ve bu işin ehli olduğunu bilmeli ve bu sorumlulukla hareket etmeli. Aslında bizim tam da sorunumuz kendi işimizi profesyonelce, işin gereklerini olduğu gibi yapmamaktan kaynaklanıyor. Bu arada Milli Eğitim Müdürlüğünün çalışmalarına oldukça güveniyoruz, yanlış bir kanaat oluşmasın. Ve daha iyisi olsun diye uğraşyoruz açıkçası. Fakat bazı problemler yaşıyoruz.

Mesela ben İslami İlimler Fakültesinde formasyon derslerine gidiyorum. Aktif öğrenmeye dayalı öğrenme modelleri var. Çocuk derse girdiği zaman, hoca anlatacak ben dinleyeceğim formatını kabul etmiyor. Sosyal medya, teknoloji ve birçok kanalla öğrenebiliyor. Dolayısıyla çocuğu aktif kılacak, kendi yaşantısıyla göreceği ve kendisini yeterli, değerli hissedeceği bir pencere gerekli. Bu aktif öğrenme, yapılandırmacı yaklaşımla gerçekleşiyor. Bu konuda 20'ye yakın teknik öğrettik öğrencilere. Sonra gittiler, uyguladılar ve çok memnunlar. Bir tanesi geldi, "Hocam ben yaptım. Öğrenciler çok memnun kaldılar, çok iyi öğrendiler" dedi. Öğretmenin de kendisini yenilemesi gerekiyor. Süreç, o

yeni yetişen öğretmenin üzerine çıkabilir ama öğretmenlerin süreç içerisinde kendini yenileyebilmesi gerekiyor.

Ayrıca imam hatip liselerinin geldiğimiz bir noktası var ama özellikle program noktasında ve yeni yönelimleri de dikkate alarak kendini güncellemesi gerekiyor. Bunun içerisinde öğrenme yaklaşımları ve diğer konular da var. Bunun dışında akademik olarak aslında bir kopukluk olduğundan da bahsetmiştim. Yani akademi ile okul, okul ile veli arasında bir kopukluk var. Bu amaç birliği olmamasından kaynaklanıyor. Belli bir amaç dâhilinde bunlar onarılabilir. Ve özellikle ben bunu savunuyorum. Ayşen Hanım da bunu kanıtlayan en iyi örnekti. Okullarda idareci olmasa bile akademik personelin en azından danışmanlık yapması gerekir ki özellikle imam hatip liselerinin bu konuda desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir başka husus da rol karmaşası. Veli nerede duracak, ne yapacak, görevi ne, bunları çok iyi bilmiyor. Öğretmenler bazı konularda rol karmaşası yaşıyor. Bunların özellikle sene başı veli toplantılarıyla sizin göreviniz şu, sizin durmanız gereken yer şu, siz şuraya kadar bizim işimize karışabilirsiniz, biz de şuraya kadar sizin işinize karışabiliriz gibi en azından netleştirmek gerekiyor. Erol Hoca'nın CEO tanımı gerçekten burada çok iyi oturdu. Ben tanım arıyordum CEO velileri için, çok ciddi sorunlar yaşıyoruz. Artık çocuklarına neredeyse tapan bir anne-baba profili görüyoruz. Çocuklarını kutsamış, prensesler ve prensler haline dönüştürmüş ve bunun da okula olumsuz yansıdığını gördüğümüz modeller var. Bu da bizim gerçekten ciddi bir imtihanımız, bu konuda da uyarmak lazım insanları. En son profesyonel bir yapıda profesyonelce işimizi yapmamız gerektiğini söyleyerek sözü bitirmek istiyorum.

NAZİF YILMAZ**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRÜ**

Size din eğitiminin Türkiye'deki temel sorununu söyleyeyim. Bundan 110-120 yıl önce Türkiye'de tartışılan bir konu var "Tuba Ağacı Nazariyesi" diye. Dönemin Maarif Nazırı Emrullah Efendinin orada bir metaforu var. "Eğitimin düzelebilmesi için aslında yukarıdan yani eğitimcilerden başlamak lazım. Ve onun içinde tuba ağacı naziresinde dediği gibi, nasıl ki, cennetteki tuba ağacının kökleri yukarıda meyveleri aşağıya oluyorsa, bizim de eğitimi düzeltebilmemiz için yükseköğretimden başlamamız gerekiyor" demiş. Ona da karşı çıkmışlar ama çok güçlü bir karşı çıkış yok. Ben eğitimde tuba ağacı naziresini benimseyen bir insanım. Sebebi de şu; bugün ilahiyat fakültelerimiz var, hazırlık sınıfı var, Kur'an dersi yok. İlahiyat fakültelerimiz var, hazırlık sınıfı yok. İlahiyat fakültelerinin hazırlık sınıfı var, 70 kişi. Öğrenci ilahiyat fakültelerinden mezun oluyor geliyor, ben ortalamasını rakamlarla konuşacağım; 75 sorudan öğretmen alan sınavı yaptık biz. 75 soruda ortalama nedir biliyor musunuz? 38. Yani katılanların başarı düzeyi bu.

Geçen bir arkadaşımız söylüyordu, mülakatla biz yurt dışına öğrenci gönderiyoruz, yüksek lisans ve doktora için. "Hadi sana kolay bir soru soralım" demişler. "Edille-i Şer'iyye'yi söyler misin?" Gencimiz "İlk defa duyuyorum" diyor. Şimdi biz bu öğretmenle gelecekte nasıl nitelikli bir eğitim yapabiliriz? Bunu sadece ilahiyat için söylemiyorum, başka alanlar için de geçerli. Bunu şunun için söylüyorum. Eğer din eğitiminde, özellikle imam hatipleri kastediyorum, iyileştirme yapılacaksa önce ilahiyat fakültelerinin programlarını, muallim yetiştirme babında düzenlemeliyiz. Bazen ilahiyat fakültelerinde konferansa gidiyorum. "Minber, mihrap ve kürsü tecrübesi olan ayağa kalsın" diyorum. Birkaç delikanlı parmak kaldırıyor. "Peki siz buradan mezun oldunuz geldiniz, ben de size hitabet ve mesleki uygu-

lama dersi vereceğim, bu nasıl olacak?” Din hizmetlerinde de staj olması lazım diyoruz ama maalesef defalarca söylememe rağmen hiçbir ilahiyat fakültesinde bu zorunluluk yok.

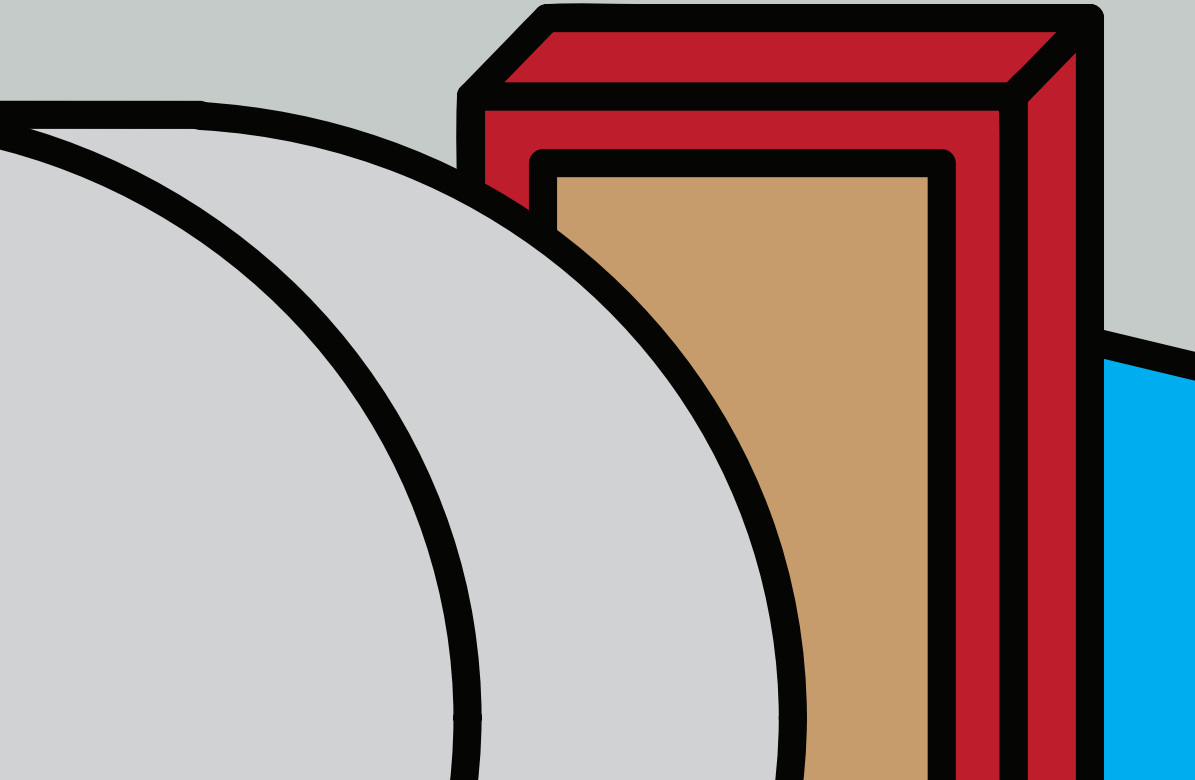
Şimdi işin bir başka boyutu olarak, sadece aslında çocuklar açısından değil eğitimin geneli açısından, bir acı gerçeği de söyleyeyim. Biz programlarımızı da güncelledik, hocam söyleyince aklıma geldi sağ olsun. Askıya çıktı, bir buçuk aya yakın imam hatip programları, seçmeli dersler. Sadece 6-7 ilahiyat fakültesinden bize görüş geldi. Bir kısmına, “Yazın, elimizi güçlendirelim” dedik. Gerçekten akademik camianın uygulamanın içinde olması konusunda bir iş birliğinin kurulmasına çok ihtiyaç var. Öğretmen, akademik alan, bütün eğitim fakülteleri, aile birlikleri topyekûn bir çaba içinde olması lazım ki eğitimde istenilen noktaya gelmemiz gerekiyor. Sonuç itibarıyla, bugün eğitimde imkânlar var ama insanlar eksik, bilinç ve mesleki bilgi noktasında. Bu ikisini tamamlayabilirsek bizim çocuklarımız pırlı pırlı, ne verseniz almaya hazırlar. Sadece biz onlara bu imkânı vermiş olalım.

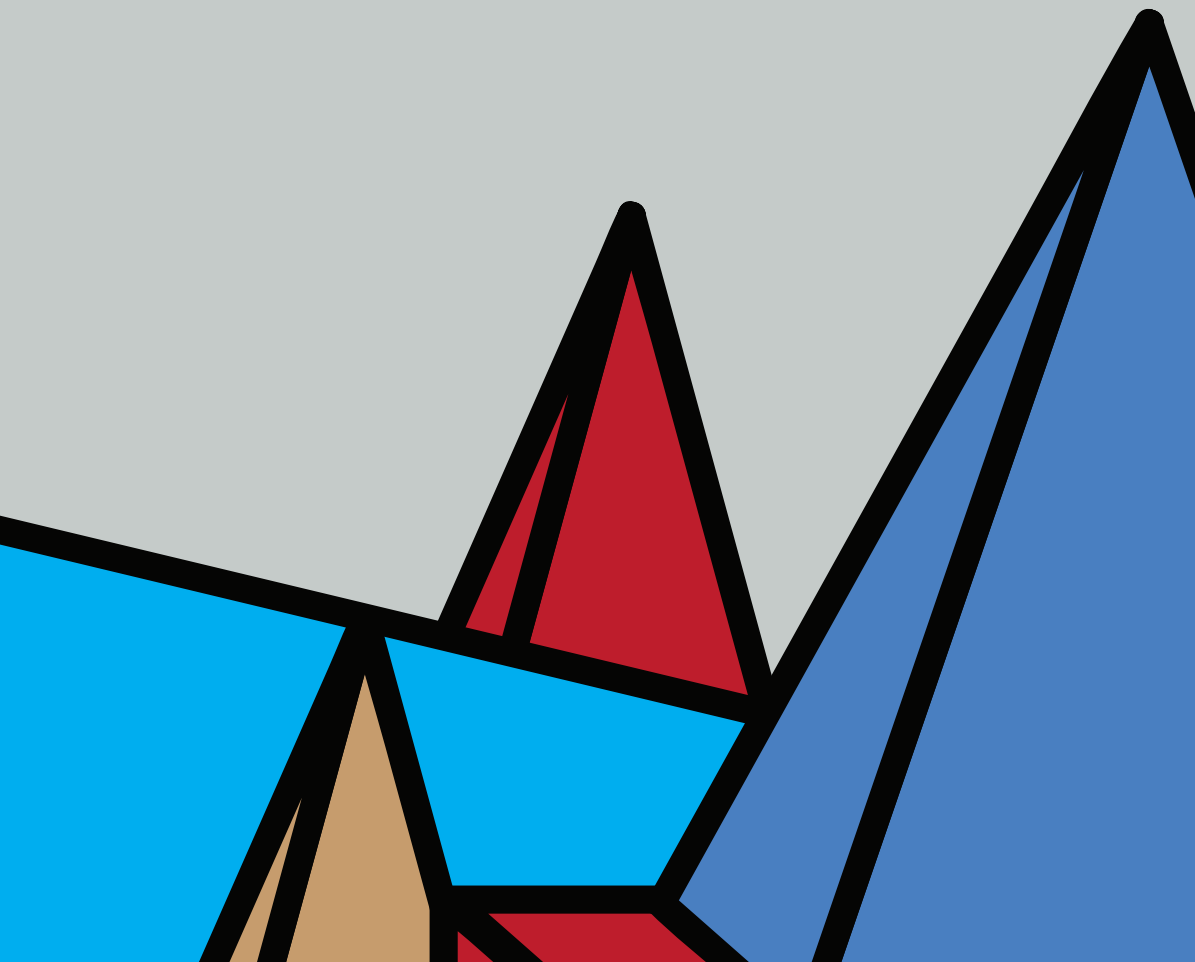
Ben teşekkür ediyorum ÖNDER’e bu imkanı bize sağlamış olduğu için. Ama bir taraftan da şu soruyu sormak isterim. İstanbul’da bizim 200 imam hatip lisemiz ve yaklaşık 250 de imam hatip ortaokulumuz var. Ama aile birliklerimiz Anadolu’dan gelenler var ama İstanbul yok.

TAYFUR ESEN / MODERATÖR

Bütün katılımcılarımıza çok teşekkür ediyoruz. İnşallah okul aile birliklerimizin bir sonraki zirvesinde farklı problemlerimizi konuşmak ve çözüm üretmek için bir araya geliriz. Katılımlarınızdan dolayı sizlere de çok teşekkür ediyoruz.

SONUÇ BİLDİRGESİ

İman, irfan, fazilet ve bilgi ile donanmış; karakterli, ahlaklı, kişilikli; vatanına, milletine ve dinine sahip çıkan, dahası bunları yüceltmek için tüm imkânları seferber eden bir gençlik; aile, okul ve sosyal çevrenin birlikte gençliği kucaklamasıyla mümkündür.

Gelecek kuşakların yetişmesi için sorumluluk sadece tek başına ailenin veya tek başına okulun değildir. Aslında ülkeye yön verme iddiasındaki tüm insanların, okulun çevresinde oturan esnafın, o mahallede yaşayan havasını birlikte teneffüs eden herkesin sorumluluğu vardır.

Okul ve aileyi adeta bir kuşun kanadı olarak; birbirine rakip olarak değil birbirini destekleyen unsurlar olarak görmemiz gerekiyor. “Değişen koşullar, beceriler bizden ne istiyor?” diye baktığımızda, birlikte çalışma, takım çalışması dediğimiz kültür ve anlayışa sahip olmayı gerektiriyor. Bu sebeple okulun ve aile birliğinin aslında ailenin birlikte çalışmasının yollarını açmamız gerekiyor.

Gençlerimizi yetiştirirken neleri önceliyoruz? Birinci kavramımız; ahlak ve liyakat sahibi insan. Ortak amacımız bu. İkinci kavramımız; herkesin sorumluluk alması yani ortak sorumluluk. Üçüncü kavramımız; uyumlu çalışmak. Bütünleşmeyi ancak uyumlu çalışarak sağlayabiliriz. Dördüncü kavramımız; herkesin kendi rolüne odaklanması. Beşinci kavram; ailede güçlü bir kültür. Altıncısı; sosyal çevre. Son olarak; hayat boyu öğrenme.

Nitelikli eğitim için şu üç müessesenin aynı dili konuşması lazım: Bir okul, iki aile, üç sokak, yani çevre. Bizim hem okul hem de aile olarak temel işlevimiz çocuğun kendini gösterebilmesi için onun kilitlerini açmaktır. İbn Haldun’un, “Siz çocuklarınızdan önce kendinizi terbiye edin. Çocuklarınız zaten otomatik olarak size

benzeyecektir” sözüne vurgu yaparak ailelerin örneklüğinden bahsedebiliriz. Okullarda ise bir amaç etrafında eğitim verilmesi elzemdendir. Bu eğitim tamamen akademik başarısı odaklı olmamalı. İnsani bir boyut, iyi insan yetiştirme doğrultusunda gerçekleştirilmeli.

Bu çerçevede Türkiye’de bir okul kültür oluşturma konusunda en güçlü durumda olan imam hatip okullarıdır. Bu kültürü destekleyerek kimlik inşasında, şahsiyet inşasında neler yapılabilir? Bütün bunları göz önüne aldığımızda velilerin çocuklarına daha nitelikli bir şekilde destek vermesini sağlayabilecek, gelişen şartlar içerisinde onların çocuklarını daha iyi anlamasına katkı verecek çalışmalar yapılmalıdır. Anne-baba eğitimi de bunlar arasındadır.

Türkiye’de 2 milyona yakın imam hatip öğrencisi, imam hatip mezunu, mensubu var. Bu çok büyük bir camia demektir. Camiaların, cemiyetlerin büyük enerjileri vardır. İmam hatiplilik bir camiadır. Bu büyük camia enerjisini iyi kullanmalıdır.

